

**Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Zgierzu**

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU ZGIERSKIEGO
ZA ROK 2023**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

**„Zdrowi obywatele to największy atut,
jaki może mieć każdy kraj”**

Winston Churchill

Realizując ustawowy obowiązek, wynikający z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedkładam Państwu coroczną informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu zgierskiego za 2023 r.

Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej umiejscawia Państwową Inspekcję Sanitarną jako instytucję nadzoru w zakresie zdrowia publicznego. Celem sprawowanego nadzoru jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi również działalność oświatowo- zdrowotną w zakresie promocji zdrowia, w tym zdrowego stylu życia, realizując programy krajowe, wojewódzkie, regionalne, a także lokalne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu realizował zadania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego – „Planem zasadniczych zadań” na 2023 rok, zawierającym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

Niezależnie od przyjętego Planu realizowano kontrole i wykonywano inne czynności, w reakcji na bieżące potrzeby w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu.

Szczególną uwagę zwracano na zagrożenia wpływające w istotny sposób na zdrowie ludzi:

- zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych na terenie powiatu zgierskiego,
- zapewnienie dobrej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody do kąpieli,
- bezpieczeństwo zdrowotne żywności i żywienia,
- przestrzeganie warunków higienicznych w środowisku pracy oraz w środowisku nauczania i wychowania
- edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Realizując swoje zadania, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu współpracował ze Starostą Zgierskim. Współpraca dotyczyła w szczególności działań antykrzysowych oraz warunków zakwaterowania uchodźców, w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy.

Zadania realizowane były również we współpracy z Komendą Powiatową Policji, pozostałymi władzami samorządowymi, placówkami oświatowo-wychowawczymi. Prowadzono także współpracę z lokalnymi mediami. W celu propagowania działań prozdrowotnych wykorzystano również z social mediów takich jak Facebook, X, Instagram. Działania te w sposób znaczący wpływały na poszerzenie kręgu odbiorców do których adresowane były programy i zadania inspekcji sanitarnej w zakresie zdrowia publicznego.

Obecnie wszystkie działania Inspekcji Sanitarnej są wspierane poprzez szereg platform i systemów informatycznych wprowadzonych w ramach cyfryzacji Inspekcji Sanitarnej np. system SEPIS, EWP, Wirtualna Stacja, platforma e-Sanepid. Na przełomie roku 2023/2024 wdrożono wersję produkcyjną projektu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją.

Ponadto, jednostki Inspekcji Sanitarnej woj. łódzkiego zostały włączone do infrastruktury krytycznej kraju (sieć teletransmisyjna GovNet).

1. ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest głównie przez pion epidemiologii, który koordynuje działania w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym, rejestruje i przekazuje do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych a także opracowuje i ocenia stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą.

W 2023 r. rejestracja zgłoszonych przez lekarzy chorób zakaźnych odbywała się tak jak w latach ubiegłych, w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych, opracowanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH w Warszawie, na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Niezależnie od powyższego równolegle, tak jak dotychczas, zbierano dane w zakresie zachorowalności na pozostałe jednostki chorobowe, których w naszym powiecie zarejestrowano **2965**.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu zgierskiego na przestrzeni ostatnich 4 lat zostały przedstawione w formie tabelarycznej.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie zgierskim w latach 2019-2023

Jednostka chorobowa	2023 rok	2022 rok	2021 rok	2020 rok
SARS-CoV-2	1220	10648	11831	5863
Dur brzuszny	0	0	0	0
Salmonelloza jelitowa/pozajelitowa/posocznica	57	19	53	22
Gronkowcowe zatrucia pokarmowe	0	0	0	0
Zatrucie jadem kiełbasianym	0	0	0	0
Clostridium difficile	184	221	266	69
Czerwonka bakteryjna Shigella	1	0	0	0
Bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Campylobacter	0	0	0	1

Bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolityca</i>	2	1	1	1
Listrioza	0	0	2	0
Zakażenia wywołane przez rotawirusy	14	127	20	15
Zakażenia wywołane przez norowirusy	28	18	7	4
Legionelloza	1	0	0	0
Tęžec	0	0	1	0
Krztusiec	27	5	4	0
Odra	0	0	0	0
Różyczka	0	1	0	1
Świnka	4	0	1	2
Ospa wietrzna	517	442	162	136
Inwazyjna choroba meningokokowa	0	0	2	0
Inwazyjna choroba wywołana <i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	0	0
Inwazyjna choroba pneumokokowa	11	8	2	4
Róża	22	4	2	4
Płonica	128	10	2	19
Borelioza	70	22	8	1
AIDS	2	1	1	0
Zakażenia HIV	12	12	7	0
Kiła	11	4	3	1
Rzeżączka	3	4	0	0
Wścieklizna	0	0	0	0
WZW typu A	0	1	0	0
WZW typu B	30	36	24	0
WZW typu C	12	22	10	0
WZW typu E	0	0	0	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe/ biegunki A09	1	2	1	1
biegunki A09	154	43	40	32
Wirusowe zakażenia jelitowe	10	4	3	9
Grypa	196	3236	1072	8006
Grypa wywołana wirusem AH1N1	0	0	0	0
Gorączka denga	1	1	0	0

Kleszczowe zapalenie mózgu	1	1	0	1
----------------------------	---	---	---	---

W 2023 r. zarejestrowano **90** przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta, w **51** przypadkach podjęto szczepienia profilaktyczne.

1.1. STAN EPIDEMICZNY WYBRANYCH CHOROÓB.

1.1.1. Zakażenia SARS-CoV-2

COVID-19 czyli ciężki ostry zespół oddechowy, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2.

W 2023 r. na terenie powiatu zgierskiego zarejestrowano:

- **1220** osób z dodatnim wynikiem badania w kierunku Covid-19,
- **3** zgony pacjentów z Covid -19,
- **352** osoby wymagały hospitalizacji.

1.1.2. Grypa i Infekcje grypopodobne

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesiennozimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej.

W 2023 r. w ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej grypy w powiecie zgierskim zarejestrowano ogółem **182** przypadków grypy potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego i **14** potwierdzonych badaniem molekularnym.

1.1.3. Choroby przenoszone drogą pokarmową

Na terenie powiatu zgierskiego w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. odnotowano 1 ognisko wywołane bakteriami Salmonella Enteritidis, w gospodarstwie domowym w Rąbieniu.

Salmonelloza

W powiecie zgierskim podobnie jak w całym kraju wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi Salmonella. W 2023 r. w naszym powiecie potwierdzono 57 zachorowań, wywołanych Salmonella. Stanowiło to znaczny wzrost w stosunku do 2022 r. , kiedy liczba ta wyniosła 16 przypadków. Zachorowania miały charakter rozproszony – występowały wśród różnych grup wiekowych. Większość zachorowań dotyczyła mieszkańców miast (35

przypadków), a 22 mieszkańców wsi.

Infekcje rotawirusowe

Znaczny odsetek zakażeń rotawirusowych u dzieci hospitalizowanych stanowią zakażenia szpitalne, co powoduje, że są istotnym problemem klinicznym w Polsce. Rotawirusowe zakażenia szpitalne dotyczą zwykle dzieci do 2 roku życia, hospitalizowanych z powodu zakażenia układu oddechowego lub dróg moczowych i przedłużają ich pobyt w szpitalu.

W 2023 r. nastąpił znaczny spadek zakażeń wywołanych przez rotawirusy (14 zarejestrowanych przypadków) w stosunku do roku ubiegłego (127 przypadków).

Infekcje norowirusowe

Norowirusy są częstą przyczyną występowania nieżytu żołądka i jelit u ludzi, zwłaszcza u dorosłych. W przypadku niemowląt i młodszych dzieci, osób osłabionych innymi chorobami oraz osób w starszym wieku zakażenie tymi wirusami jest szczególnie groźne i może prowadzić do zgonu.

Występowanie zakażeń norowirusowych jest częste zwłaszcza w środowiskach zamkniętych między innymi w szpitalach, domach opieki i przedszkolach.

Niestety nie istnieje szczepionka przeciwko norowirusom.

W 2023 r. nastąpił wzrost zakażeń wywołanych przez norowirusy (28 zarejestrowanych przypadków), w stosunku do roku ubiegłego (18 przypadków).

1.1.4. Clostridium difficile

To bakteria powszechna w środowisku. Jest obecna we florze bakteryjnej zwierząt. U ludzi powoduje biegunkę, zapalenie okrężnicy. U niektórych zakażonych (u co 3 osoby) wywołuje zapalenie jelita grubego.

W 2023 r. odnotowano 184 przypadków zakażeń Clostridium difficile tj. o ok. 20 % mniej niż w 2022 roku (221 przypadków).

1.1.5. Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki z rodzaju Borrelia burgdorferi. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju Ixodes, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta - gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. W 2023 r. w porównaniu do roku ubiegłego

zaobserwowano znaczny wzrost liczby zachorowań, tj. z 22 zarejestrowanych w 2022 r. do 70 przypadków w roku 2023 r.

1.1.6. Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Obok boreliozy nadal istotnym problemem jest stała i stosunkowo wysoka liczba osób narażonych na kontakt ze zwierzętami, podejrzanymi o zakażenie wirusem wścieklizny, choć zachorowania u ludzi zdarzają się w naszym kraju niemiernie rzadko. W powiecie zgierskim w roku 2023 zarejestrowano 91 przypadki pokąsań, 51 przypadków dotyczyło osób pokąsanych przez zwierzęta nieznane, wobec czego osoby były poddane cyklowi szczepień p/wściekliznie (w 2022 r. zaszczepiono 63 osoby przeciwko wściekliznie). Należy zauważyć, iż najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi stanowiły pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty.

W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Zgierz, którego na bieżąco informowano o wystąpieniu pokąsań.

Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach obserwacji, które następnie były przekazywane osobom pokąsanym. Należy podkreślić, że problem pokąsań przez zwierzęta domowe bez nadzoru utrzymuje się od wielu lat.

1.1.7. Choroby wieku dziecięcego

Odra

W omawianym okresie w powiecie zgierskim nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na odrę. Ostatni zarejestrowano - 4 przypadki odnotowano w 2019 r. Należy uznać te sytuację za bardzo korzystną w świetle obserwowanej w 2019 r. dynamicznej sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na odrę w kraju.

Krztusiec

Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną wywoływaną przez pałeczkę krztuśca Bordatella pertusis. Choroba przenosi się drogą oddechową i jest bardzo zaraźliwa – w wyniku kontaktu z chorą osobą zakażeniu ulega do 90% nieuodpornionych osób. W 2023 w powiecie zgierskim sytuacja w zakresie krztuśca wzrosła – zanotowano 27 przypadków, a w roku 2022- 5 przypadków

Ospa wietrzna

W 2023 roku w porównaniu z 2022 r. w powiecie zgierskim zanotowano nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych przypadków zachorowań na ospę wietrzną z 442 w roku 2022 do 517 w roku 2023. Zachorowania miały charakter środowiskowy i konkretyzowały się w grupach przedszkolnych i szkolnych z terenów całego powiatu.

Płonica (szkarlatyna), świnka, różyczka

W omawianym okresie w powiecie zgierskim odnotowano znaczny wzrost zachorowań na szkarlatynę (128 przypadków w 2023 r. a tylko 10 przypadków w 2022 roku) oraz 4 przypadki zachorowania na świnkę, nie odnotowano zachorowań na różyczkę.

Obserwowana niska zapadalność na dwie ostatnie choroby wiąże się niewątpliwie z wprowadzeniem drugiego szczepienia p/odrze, śwince i różyczce.

1.1.8. WZW

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW) to choroba zakaźna wywoływana przez wirusy typu A, B lub C (HAV, HBV, HCV), a także typu D, E lub G (HAD, HEV, HGV). Według Światowej Organizacji Zdrowia schorzenia związane z WZW są jednym z największych zagrożeń dla ludzkości i stanowią obecnie ósmą przyczynę zgonów na całym świecie.

W omawianym okresie zaobserwowano spadek zachorowań zakażeń WZW typu B i C

- WZW typu B z 36 przypadków w 2022 r. do 30 przypadków w 2023 r.
- WZW typu C z 22 przypadków w 2022 r. do 12 przypadków w 2023 r.

1.2. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień, w 2023 roku, w rejestrze PSSE w Zgierzu zarejestrowanych jest 37 punktów szczepień, z uwzględnieniem oddziału noworodkowego, funkcjonujących wyłącznie w placówkach opieki zdrowotnej. **Kontrole** odbyły się zgodnie z planem. Punkty szczepień spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad łańcucha chłodniczego wymaganego podczas transportu i przechowywania szczepionek. Nadzór nad szczepieniami obejmuje:

- kontrolę dokumentacji dotyczącej szczepień, prowadzonej przez punkty szczepień oraz procedur postępowania;

- analizę sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych z zużycia szczepionek i kart uodpornienia sporządzanych przez podmioty wykonujące szczepienia;
- nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami oraz nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego,
- dystrybucję preparatów szczepionkowych przeznaczonych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych na potrzeby punktów szczepień;
- prowadzenie nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi poprzez monitorowanie, prowadzenie rejestru i analizę zgłaszanych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- nadzór nad środowiskami uchylającymi się od szczepień.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na podstawie analizy sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych MZ-54

W 2023 roku szczepieniami wg Programu Szczepień Ochronnych objęto **31462** osób. Stan uodpornienia populacji dziecięco-młodzieżowej od lat utrzymuje się na poziomie powyżej **95%**, co zapewnia odporność populacyjną.

Poniżej w tabeli przedstawiono stan uodpornienia populacji dziecięco-młodzieżowej 0 – 19 lat (wyrażony w %) w powiecie zgierskim w latach 2021-2023.

Tabela 2. Stan uodpornienia populacji dziecięco- młodzieżowej 0 – 19 lat (wyrażony w %) w powiecie zgierskim w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Błonica tężec	98,3	98,9	97,8
Krztusiec	98,1	97,8	97,4
Poliomyelitis	96,3	95,9	95,6
WZW typu B	99,9	99,9	98,1
Odra, świnka, różyczka	98,3	98,4	97,7
Hemofilus influenze	98,2	98,7	92,3
Gruźlica (noworodki)	99,1	99,3	99,6

W 2023 roku szczepienia były realizowane, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (PSO). Średnio u ok. 50% dzieci do 2 roku życia do szczepień były wykorzystywane szczepionki skojarzone, zalecane do uodpornienia.

Niepożądanym zjawiskiem jest rosnąca od kilku lat działalność ruchów antyszczepionkowych, mająca wpływ na zmniejszającą się ilość wykonywanych szczepień.

W ostatnim roku PPIS w Zgierzu wystosował 14 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej w celu wykonania obowiązku szczepień ochronnych u dzieci. W roku

2022 wystawiono 2 takie wnioski. Ponadto, w tym samym okresie wystawionych zostało 16 upomnień zobowiązanych, którzy nie wykonali obowiązku szczepień u swoich dzieci, 4 upomnienia wystawione zostały w 2022r.

Podczas kontroli podmiotów leczniczych pracownicy inspekcji sanitarnej wskazywali lekarzom, kierownikom oraz pielęgniarką punktów szczepień konieczność pisemnego (listownego) wzywania rodziców uchylający się od obowiązku szczepień swoich dzieci.

1.2.1 NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE (NOP)

Na terenie powiatu zgierskiego w roku 2023 do PPIS w Zgierzu zgłoszono 1 przypadek wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) u dziecka, został on zakwalifikowany jako NOP łagodny. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia ustalono, że dziecko powróciło do pełnego zdrowia. Analogicznie w roku 2022 zarejestrowano 4 NOP, w tym 3 łagodne, 1 ciężki.

2. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

2.1. Ogólna charakterystyka działalności kontrolnej PSSE w Zgierzu w zakresie placówek służby zdrowia.

Pod nadzorem PSSE w Zgierzu znajdowały się 242 podmioty prowadzące działalność leczniczą, w tym:

- 4 szpitale,
- 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,
- 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy,
- 2 hospicja,
- 3 NZOZ Monar,
- 101 Ambulatoryjnych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- 1 zakład diagnostyczny,
- 4 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 1 hostel dla osób uzależnionych,
- 122 prywatne gabinety lekarskie.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

Kontrole przeprowadzane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny lecznictwa w podmiotach wykonujących działalność leczniczą obejmują zagadnienia dotyczące: funkcjonalności obiektów i stanu oraz ich dostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 czerwca 2012 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 402), stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, sprzątanania i czystości bieżącej pomieszczeń, dezynfekcji, sterylizacji i kontroli skuteczności procesów sterylizacji, postępowania z bielizną w oddziałach szpitalnych, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania, działalności Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz ich współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zgierzu.

Sekcja Epidemiologii wykonała łącznie **142 kontrole**. Przeprowadzono po jednej kontroli kompleksowej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu, Szpitalu w Głownie i Centrum Medycznym „Boruta” w Zgierzu.

W 2023 r. w zakresie gospodarki odpadami medycznymi Sekcja Higieny Środowiska PSSE w Zgierzu skontrolowano 57 podmiotów leczniczych, wykonując w nich **61** kontroli. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono, drobne uchybienia były usuwane na bieżąco przez kierownictwo podmiotów.

Sekcja Epidemiologii w 2023 r. wydała łącznie **5 decyzji** nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, w tym:

Lecznictwo otwarte – 2 decyzje nakazujące doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia Przychodni Rejonowej Nr 1 w Zgierzu, Przychodni Rejonowej Nr 2 w Zgierzu.

Lecznictwo zamknięte – 3 decyzje:

- 1/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia bloku operacyjnego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu – **decyzja wykonana**,
- 2/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia oddziału chorób wewnętrznych i oddziału urologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu
- 3/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenie sterylizacji gazowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu – **decyzja wykonana**.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

Decyzje z lat ubiegłych, pozostające w trakcie realizacji, dotyczą Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu, których termin realizacji ustalono na 31.12.2023 r.:

- 1/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia Oddziału Laryngologii i pomieszczeń Przychodni Specjalistycznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu,
- 2/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia oddziału chirurgii urazowo-ortopedycznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu,
- 3/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia szatni dla personelu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu,
- 4/ nakazująca doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia oddziału chirurgii ogólnej i onkologicznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu.

Sekcja Higieny Środowiska w 2023 r. nie wydawała decyzji w zakresie doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń podmiotów leczniczych. Natomiast w trzech szpitalach wystawiono decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków wynikających z decyzji z lat ubiegłych. W dwóch szpitalach dotyczyły one realizacji zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę do spożycia, zapewniającego co najmniej jej 12-godzinny zapas – z uwagi na trwającą pandemię brak było możliwości wykonania obowiązku. W jednym przypadku przedłużenie terminu realizacji dotyczyło doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczenia do mycia środków transportu wewnętrznego szpitala.

Stosowanie środków represyjnych:

Sekcja epidemiologii – w 2023 r. nałożyła **1** mandat karny na kwotę **500 zł**.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły usunięcie uchybień i poprawę stanu sanitarnego placówek.

2.2. Lecznictwo zamknięte – w 2023 r. skontrolowano 5 placówek

2.2.1. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny - Zgierz, ul. Parzęczewska 35.

W skład szpitala wchodzi: 21 oddziałów szpitalnych z 563 łózkami dla pacjentów, Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Przychodnia Specjalistyczna i Poradnia Zdrowia Psychicznego.

2.2.1.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia jest wodociąg publiczny w Zgierzu. Woda z powyższego wodociągu spełnia obowiązujące wymogi dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg indywidualny zasilany przez 2 studnie głębinowe. Stan techniczny i zabezpieczenia studni prawidłowe. Stan sanitarno-techniczny pomieszczenia i urządzeń hydroforni jest dostateczny. Przeprowadzone w 2023 r. badania wody z ujęcia awaryjnego wykazały, że woda z powyższego wodociągu spełnia obowiązujące wymogi dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda z awaryjnego ujęcia wody po podgrzaniu użytkowana jest przez szpital jako woda ciepła.

W ramach kontroli urzędowej w 2023 r. przebadano wodę z instalacji wody ciepłej na obecności bakterii Legionella sp. W badaniu wykonanym w I półroczu 2023 r. w ramach kontroli urzędowej woda spełniała obowiązujące wymagania, w badaniu wykonanym w drugim półroczu w ramach kontroli wewnętrznej, wystąpiły przekroczenia dopuszczalnej ilości bakterii Legionella sp. w końcowym odcinku instalacji wody ciepłej. Ponieważ pomimo podjęcia niezwłocznych działań nie uzyskano poprawy została wydana decyzja nakazująca doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi wymaganiami z terminem wykonania do 15.02.2024 r.

Placówka nie wytwarza ścieków zakaźnych.

2.2.1.2. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń.

Podczas kontroli czystość bieżąca pomieszczeń oddziału położniczo-noworodkowego, bloków operacyjnych, gabinetów zabiegowych, sal chorych i izby przyjęć była zachowana. W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu sprzątanie pomieszczeń wykonywane jest przez pracowników firmy Spółdzielnia Inwalidów „Naprzód” w Krakowie, ul. Żabiniec 46. Dezynfekcja powierzchni odbywa się za pomocą roztworu Chloramix DT. W oddziale intensywnej terapii oraz salach operacyjnych po zakończonych zabiegach dezynfekcja przeprowadzana jest również roztworem środka Desam Effect. W oddziałach

pediatrycznych stosowany jest 2% roztw. Vircon lub 0,5% roztw. Desam Effect. Do mycia podłóg i sanitariatów używany jest Desam Effect, Chloramix.

Mycie i dezynfekcja basenów i kaczek w większości oddziałów odbywa się prawidłowo - w pomieszczeniach brudowników wyposażonych w wanny, w części oddziałów znajdują się wyparzacz. Do dezynfekcji kaczek, basenów stosowany jest 0,5% roztw. Desam Effect.

Opracowane są instrukcje dezynfekcji i mycia.

2.2.1.3. Dezynfekcja sprzętu i powierzchni.

Do dezynfekcji bieżącej powierzchni używany jest 0,5% roztw. Desam Effect.

Narzędzia wielorazowego użycia po zabiegach na bloku operacyjnym chirurgicznym, blokach porodowych, gabinetach zabiegowych dezynfekowane są przez 1 godz. w 3% roztworze Tiutolu. Po dezynfekcji narzędzia są myte ręcznie, a na bloku operacyjnym chirurgicznym - w myjce ultradźwiękowej. Wszystkie narzędzia po wysuszeniu pakowane są w rękawy papierowo-foliowe.

Endoskopy po użyciu są płukane, następnie dezynfekowane w 1% roztw. Perfectan Endo przez 1 godz., kolejno myte detergentem Helizime przez 5min. według wytycznych, płukane wodą destylowaną, przechowywane w jałowym pokrowcu w szafie.

Do dezynfekcji drobnego sprzętu medycznego (termometry, termofory, sprzęt gumowy i z tworzywa sztucznego) stosowany jest roztw. VELOX przez 1 min.

W roztworze Gigasept FF dezynfekowany jest sprzęt anestezyjologiczny, natomiast myty w 1% roztw. Helizime.

Dezynfekcja elektrod, słuchawek lekarskich, mankietów ciśnieniomierzy odbywa się za pomocą gotowego preparatu Medi spray. Sprzęt rehabilitacyjny dezynfekowany za pomocą 0,5% roztw. VELOX przez 15 min.

Kieliszki do leków dezynfekowane są w 0,5% roztw. VELOX przez 15 min.

W oddziale noworodkowym i oddziałach pediatrycznych do dezynfekcji powierzchni, blatów, materacy i innego sprzętu podręcznego używany jest roztwór Desam Effect.

Wszystkie oddziały posiadają instrukcje sporządzania roztworów środków dezynfekcyjnych.

Stanowiska mycia i dezynfekcji rąk wyposażone są w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem antyseptycznym do rąk, zasobnik z ręcznikami jednorazowego użycia. Do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk używany jest gotowy preparat Skinman Soft.

Szkoło laboratoryjne dezynfekowane jest w 2% roztw. Sekusept Pulver przez 2 godz., odpady z analizatorów laboratoryjnych dezynfekowane w 1,5% roztw. Suma Tab D4 przez 15 min.

W laboratorium powierzchniowo dezynfekowane są za pomocą roztworu Desam Effect.

W przychodni specjalistycznej stosowane są następujące środki dezynfekcyjne: w poradniach dziecięcych 0,25% roztw. Desam Effect, w pozostałych poradniach – dezynfekcja pomieszczeń przeprowadzana jest przy pomocy roztw. Desam Effect.

Narzędzia chirurgiczne wielorazowego użytku dezynfekowane są w 3% roztw. Tiutolu.

Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i myjące jest wystarczające.

2.2.1.4. Sterylizacja.

Sterylizacja odbywa się w pięciu autoklawach w punkcie sterylizacji na terenie szpitala.

Narzędzia, materiały opatrunkowe, bielizna operacyjna, smoczki, a także bielizna noworodkowa pakowana jest w rękawy papierowo-foliowe.

Autoklawy sprawdzane są na skuteczność sterylizacji: testem Bowie-Dick – przed rozpoczęciem dnia pracy, testami biologicznymi duo-spory 1-2 razy w miesiącu, a na bieżąco testami chemicznymi, umieszczanymi w każdym rękawie papierowo-foliowym.

Pakiety oznakowane są datą sterylizacji. Sprzęt anestezyjologiczny, urologiczny oraz inny sprzęt gumowy i plastikowy sterylizowany jest w aparatach na tlenek etylenu (w opakowaniu papier-folia). Szpital posiada dwa aparaty do sterylizacji gazowej. Degazacja odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach w oddziałach szpitalnych. Aparaty sprawdzane są na skuteczność sterylizacji testami biologicznymi duo-spor raz w miesiącu oraz każdy proces sprawdzany jest testami chemicznymi GAS.

2.2.1.5. Ocena wyników badań czystości mikrobiologicznej oddziałów szpitalnych.

Sekcja Epidemiologii w 2023 r. nie pobierała wymazów czystościowych, wymazów na jałowość bakteriologiczną oraz nie pobierano prób środków dezynfekcyjnych w oddziałach Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu. Badania te wykonywane były przez Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych w ramach kontroli wewnętrznej.

2.2.1.6. Pralnictwo szpitalne.

Pranie bielizny szpitalnej zlecane jest pralni firmy TZMO CITO-NET Łódź, ul. Świętojańska 6/8. Pralnia jest pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi. Drogi czystej i brudnej bielizny nie krzyżują się. Pomieszczenia magazynów bielizny czystej i brudnej spełniają obowiązujące wymogi. Czysta bielizna przechowywana jest prawidłowo,

na regałach w budynku magazynowym oraz w wydzielonych szafach na oddziałach szpitalnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu i przechowywania bielizny szpitalnej.

2.2.1.7. Gromadzenie, transport, unieszkodliwianie odpadów.

1. Postępowanie z odpadami medycznymi:

Segregacja odpadów następuje w miejscu ich wytworzenia z podziałem na grupy o kodach: 180102*180103* i 180104 i ze względu na ich właściwości.

Odpady medyczne z wyjątkiem odpadów o ostrych krawędziach zbierane są do worków foliowych rozpiętych na stelażach lub umieszczonych w sztywnych pojemnikach. Kolorystyka worków zachowana: czerwone – odpady o kodzie 180102*, 180103*, niebieskie – pozostałe odpady medyczne inne niż niebezpieczne o kodzie 180104. Odpady medyczne o ostrych krawędziach zbierane są do sztywnych pojemników jednorazowego użycia. Worki z odpadami medycznymi znakowane prawidłowo. Odpady usuwane z oddziałów 1-2 razy dziennie według określonego harmonogramu. Transportem odpadów z miejsca powstawania do miejsca magazynowania zajmuje się firma sprzątająca. Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu (wózek w budynku szpitala i przyczepka samochodowa na terenie szpitala). Środki transportu wewnętrznego są dezynfekowane i myte po każdym użyciu w wydzielonym pomieszczeniu. Stan techniczny w/w pomieszczenia pomimo podjęcia bieżących działań nadal jest niedostateczny (uszkodzone powierzchnie ścian i podłóg). W 2022 r. wydano decyzję nakazującą doprowadzenie pomieszczenia do właściwego stanu technicznego, która nadal pozostaje w realizacji.

Magazynowanie odpadów medycznych odbywa się w oddzielnym budynku i wyłącznie do tego celu przeznaczonych pomieszczeniach. Podłogi pomieszczeń posiadają powierzchnie łatwo zmywalną. Wejścia do pomieszczeń magazynowych są prawidłowo zabezpieczone. W wydzielonym miejscu zainstalowana prawidłowo wyposażona umywalka z ciepłą i zimną wodą, z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręcznikami jednorazowego użycia. Wydaną w 2022 r. decyzję nakazującą zapewnienie stanu technicznego i wyposażenia pomieszczenia zgodnego z obowiązującymi przepisami – wykonano w zakresie stanu technicznego pomieszczenia i zabezpieczenie przed dostępem owadów.

Nie zainstalowano wentylacji zapewniającej podciśnienie i filtrację odprowadzanego powietrza natomiast nadal występują problemy ze szczelnym zamykaniem pojemników/kontenerów na odpady.

Odpady medyczne odbierane są przez firmę ECO ABC Bełchatów, posiadającą wymagane zezwolenia, trzy razy w tygodniu. Po każdym odbiorze odpadów pomieszczenia są dezynfekowane i myte. W pomieszczeniach znajdują się termometry wewnętrzne. Odpady przechowywane są w temp. otoczenia nie dłużej niż 72 h.

2. Postępowanie z odpadami komunalnymi

Odpady komunalne zbierane są selektywnie w miejscach wytwarzania na oddziałach, w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, następnie transportowane z oddziałów wózkami i usuwane do kontenerów wózkowych. Pojemniki wózkowe są w odpowiednim stanie sanitarno-porządkowym. Szpital posiada umowę na odbiór odpadów komunalnych z firmą posiadającą wymagane zezwolenia. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest prawidłowo. Teren wokół pojemników utrzymany jest czysto.

2.2.1.8. Blok żywienia.

Blok żywienia w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im M. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu, ul. Parzęczewska 35 – rozdzielnia posiłków należąca do firmy CATERMED Sp. z o.o. Dystrybuowaniem posiłków i ich dowozem zajmują się pracownicy firmy CATERMED Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Traktorowa 126.

Żywienie noworodków odbywa się metodą naturalną przez matki oraz w ramach potrzeby dopajane są glukozą. Ponadto z rozdzielni wydawane są napoje: glukoza, herbata, kleik ryżowy oraz depozyt środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego tj. Bebiko 2, Nan 1, Bebilon Pepti 1, Bebilon Pepti 2, Bebilon 1.

Dokumentacja GHP/GMP, HACCP opracowana i wdrożona.

2.2.1.9. Dezynsekcja i deratyzacja.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu posiada umowę na zabiegi dezynsekcji i deratyzacji zawartą z zakładem PU „JESKE” Deratyzacja, dezynfekcja, dezynsekcja z Łodzi. Zabiegi wykonywane są raz w miesiącu lub na wezwanie. Podczas kontroli nie stwierdzono obecności insektów. Teren szpitala utrzymany jest czysto.

2.2.1.10. Prosektorium

Od 31.05.2014r. na terenie szpitala nie funkcjonuje prosektorium. Usługi związane z transportem zwłok z oddziałów do chłodni i ich przechowywaniem wykonuje Firma H.

Skrzydłewska. Zwłoki przechowywane są w chłodni firmy mieszczącej się w Zgierzu, przy ul. Paręczewskiej 6. Obiekt świadczący usługi przechowywania zwłok pozostaje pod stałym nadzorem PSSE w Zgierzu. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

2.2.1.11. Ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

W 2023 r. sekcja epidemiologii kontynuowała współpracę z zespołem ds. zakażeń szpitalnych. Dokonywane były analizy wyników przeprowadzonych badań czystości mikrobiologicznej, sprawdzano rejestry zakażeń. Prowadzona była ścisła współpraca w zakresie zapobiegania występowaniu i szerzeniu się zakażeń w placówce.

2.2.2 Centrum Medyczne Boruta w Zgierzu, ul. A. Struga 2-4

2.2.2.1. W skład Centrum Medycznego „Boruta” w Zgierzu wchodzi dwa oddziały szpitalne i przychodnia POZ.

2.2.2.2. Blok żywienia.

Blok żywienia oparty na wydawaniu wyporcjowanych posiłków w pojemniki jednorazowego użytku (śniadania, obiady, kolacje) dostarczanych w termoportach z restauracji posiadającej decyzję PPIS w Zgierzu na świadczenie usług w formie cateringowej.

Dokumentacja GHP/GMP, HACCP opracowana i wdrożona. Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

2.2.2.3. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia szpitala w wodę jest wodociąg publiczny w Zgierzu.

Placówka nie posiada awaryjnego źródła zaopatrzenia w wodę.

W dniu 08.05.2019 r. została wydana decyzja znak: PPIS-Z-HŚ-454/2/19, nakazująca zapewnienie rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę zapewniającego co najmniej jej 12-godzinny zapas z terminem wykonania przedłużonym do dnia 31.12.2022 r.- nie została wykonana ze względu na nieprzydzielenie środków. Pismem z dnia 28 grudnia 2022 r. Prezes Zarządu Centrum Medycznego Boruta Sp. z o. o. poinformował, że wystąpił z kolejnym wnioskiem do Zarządu Powiatu Zgierskiego, który wykonuje obowiązki Zgromadzenia Wspólników Centrum Medycznego „Boruta” Sp. z o. o. o wyrażenie zgody i wsparcie finansowe na wybudowanie studni głębinowej. W dniu 16.12.2022 r. otrzymał zgodę na powyższe przedsięwzięcie oraz informację o rozważaniu kwestii możliwości jego dofinansowania w związku z powyższym PPIS w Zgierzu przedłużył termin wykonania obowiązku do 30.06.2024 r.

W 2022 r. w ramach kontroli urzędowej pobrano próbki wody do badań w kierunku Legionella sp. W 2 punktach monitoringowych jakość wody była prawidłowa natomiast w 2 wystąpiło średnie skażenie wody bakteriami. Podmiot wykonał kontrolne badania wody w kierunku Legionella sp. - jakość wody prawidłowa.

Nieczystości płynne szpital odprowadza do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Placówka nie wytwarza ścieków zakaźnych.

2.2.2.4. Pralnictwo szpitalne.

Bielizna szpitalna przechowywana jest prawidłowo z zachowaniem odpowiedniej segregacji. Bielizna brudna w oddziałach gromadzona jest w workach foliowych rozpiętych na stelażach. Codziennie przekazywana jest do wydzielonego pomieszczenia, skąd zabierana jest do pralni. Szpital posiada umowę na pranie brudnej bielizny z Pralnią Łódzką, ul. Aleksandrowska 38 w Łodzi. Bielizna czysta transportowana jest wózkiem pralni bezpośrednio do oddziałów. W oddziałach bielizna jest przechowywana i posegregowana w szafach. Postępowanie z bielizną jest prawidłowe.

2.2.2.5 Gromadzenie, transport, unieszkodliwianie odpadów.

Segregacja odpadów następuje w miejscu ich wytworzenia z podziałem na grupy o kodach: 18 01 02* 18 01 03* oraz odpady komunalne. Odpady medyczne z wyjątkiem odpadów o ostrych krawędziach zbierane są do worków foliowych rozpiętych na stelażach lub umieszczonych w sztywnych pojemnikach. Kolorystyka worków jest zachowana: czerwone – odpady o kodzie 18 01 02*, odpady o kodzie 18 01 03*. Odpady medyczne o ostrych krawędziach zbierane są do sztywnych pojemników jednorazowego użycia. Znakowanie worków i pojemników dostosowane do wymagań nowego rozporządzenia . Odpady usuwane są z oddziałów według określonego harmonogramu. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Transportem odpadów z miejsca powstawania do miejsca magazynowania zajmuje się firma sprzątająca. Odpady do czasu przekazania do utylizacji przechowywane są w urządzeniu chłodniczym ustawionym w osobnym budynku na terenie szpitala, prawidłowo zabezpieczony przed dostępem osób postronnych, wyposażony w termometr.

Ściany i podłogi pomieszczenia posiadają powierzchnie zmywalne. Wejście do pomieszczenia z zewnątrz budynku prawidłowo zabezpieczone. Odpady o kodach 18 01

02*, 18 01 03* odbierane są przez firmę ECO ABC Sp. z o.o. Bełchatów, posiadającą wymagane zezwolenia.

Odpady komunalne są usuwane z oddziałów w workach foliowych, do pojemników wózkowych usytuowanych na podłożu utwardzonym. Obiekt wyposażony jest w wystarczającą ilość pojemników. Pojemniki wózkowe do gromadzenia odpadów komunalnych są utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym i sanitarno-porządkowym. Teren wokół pojemników utrzymany czysto. Szpital posiada umowę na odbiór odpadów komunalnych z firmą posiadającą wymagane zezwolenia. Teren wokół szpitala czysto utrzymany.

2.2.2.6. Szpital nie posiada prosektorium. Zwłoki przechowywane są 2godziny na oddziale a następnie odbierane przez Firmę Pogrzebową, z którą szpital ma zawartą stosowną umowę.

2.2.3. Szpital Główno Grupa Zdrowie w Głownie, ul. Wojska Polskiego 32/34

2.2.3.1. W skład podmiotu wchodzi 5 oddziałów szpitalnych i Przychodnia POZ. Wydano zalecenia mające na celu poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń oddziałów szpitalnych.

2.2.3.2. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia szpitala w wodę jest wodociąg publiczny w Głownie. Placówka nie posiada awaryjnego źródła zaopatrzenia w wodę.

W dniu 08.05.2019 r. została wydana decyzja znak: PPIS-Z-HŚ-454/2/19, nakazująca zapewnienie rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę zapewniającego co najmniej jej 12-godzinny zapas z terminem wykonania przedłużonym do dnia 31.12.2022 r.- nie została wykonana ze względu na nieprzydzielenie środków z NFOŚiGW w Warszawie na termomodernizację budynku, w której ujęte było powyższe zadanie. Poinformował również o rozpoczęciu zmian koncepcji realizacji projektu oraz sposobu jego finansowania. Termin realizacji decyzji został przedłużony do 31.12.2023 r.

2.2.3.3. Pralnictwo szpitalne.

Bielizna szpitalna przechowywana jest prawidłowo z zachowaniem odpowiedniej segregacji. Bielizna brudna w oddziałach gromadzona jest w workach foliowych rozpiętych na stelażach. Codziennie przekazywana jest do wydzielonego pomieszczenia, skąd

zabierana jest do pralni. Szpital posiada umowę na pranie brudnej bielizny z Pralnią Hollywood Textile Service z Sierpca.

2.2.3.4. Gromadzenie, transport, unieszkodliwianie odpadów stałych.

Segregacja odpadów następuje w miejscu ich wytworzenia z podziałem na grupy o kodach: 18 01 02* 18 01 03* oraz odpady komunalne. Odpady medyczne z wyjątkiem odpadów o ostrych krawędziach zbierane są do worków foliowych rozpiętych na stelażach lub umieszczonych w sztywnych pojemnikach. Kolorystyka worków jest zachowana: czerwone – odpady o kodzie 18 01 02*, odpady o kodzie 18 01 03*. Odpady medyczne o ostrych krawędziach zbierane są do sztywnych pojemników jednorazowego użycia. Znakowanie worków i pojemników prawidłowe. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Transportem odpadów z miejsca powstawania do miejsca magazynowania zajmuje się firma sprzątająca.

Magazynowanie odpadów medycznych odbywa się w wydzielonym wyłącznie do tego celu pomieszczeniu. Ściany i podłogi pomieszczenia posiadają powierzchnie zmywalne.

Wejście do pomieszczenia z zewnątrz budynku prawidłowo zabezpieczone. Odpady medyczne odbierane są przez firmę TPO sp. z o.o., ul. Wileńska 4/8 w Łodzi, posiadającą wymagane zezwolenia. Po każdym odbiorze odpadów pomieszczenia są dezynfekowane i myte.

W pomieszczeniu znajduje się termometr wewnętrzny. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Odpady komunalne są usuwane z oddziałów w workach foliowych, do pojemników wózkowych usytuowanych na podłożu utwardzonym. Obiekt wyposażony jest w wystarczającą ilość pojemników. Pojemniki wózkowe do gromadzenia odpadów komunalnych są utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym i sanitarno-porządkowym. Teren wokół pojemników utrzymany czysto. Szpital posiada umowę na odbiór odpadów komunalnych z RS II Sp. z o.o. w Zgierzu, posiadającą wymagane zezwolenia.

2.2.3.5. Blok żywienia

Blok żywienia oparty na cateringu posiłków dostarczanych w termoportach z firmy posiadającej decyzję PPIS w Zgierzu na świadczenie usług w formie cateringowej.

2.2.3.6. Szpital nie posiada prosektorium. Zwłoki przechowywane są 2 godziny na oddziale a następnie odbierane przez Firmę Pogrzebową, z którą szpital ma zawartą

stosowną umowę. Na terenie placówki funkcjonuje chłodnia, którą dzierżawi Firma Pogrzebowa H. Skrzydlewska filia Głowno, przy ul. Łowickiej 7/11. Nie wykonuje się w niej sekcji. Nieprawidłowości w postępowaniu ze zwłokami nie stwierdzono. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne i środki czystości jest wystarczające. Obiekt świadczący usługi przechowywania zwłok pozostaje pod stałym nadzorem PSSE w Zgierzu. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

2.2.3.7. W szpitalu działa Zespół ds. Zapobiegania i Zwalczania Zakażeń Szpitalnych z którym sekcja epidemiologii współpracowała w 2023 r.

2.2.4. Zakład opiekuńczo-lecznicze - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Care”

Zgierz, ul. Dubois 17

Obiekt zlokalizowany jest w budynku 3 kondygnacyjnym wyposażonym w windę. Zakład podłączony do publicznej sieci wodno-kanalizacyjnej i ciepłowniczej. Placówka zapewnia całodobową opiekę medyczną osobom przewlekle chorym.

W ramach zakładu funkcjonuje oddział rehabilitacyjny (25 łóżek) oraz oddziały opiekuńczo-lecznicze (143 łóżek). Sale oddziałów wyposażone są prawidłowo.

Przy łóżkach znajdują się podstawki na kaczki, miski, baseny. Czystość bieżąca jest utrzymana.

Dezynfekcja kaczek, basenów odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach. Dostępne są instrukcje sporządzania roztworów środków dezynfekcyjnych. Stosowany jest roztwór Chloramix DT. Do mycia i dezynfekcji sal i korytarzy używany jest roztwór Virkonu.

Powierzchnie zanieczyszczone organicznie dezynfekowane są roztw. Chloramix DT oraz Desprej. Do dezynfekcji sanitariatów używany jest również roztw. Savo WC i środki ogólnodostępne (Domestos). Dezynfekcja blatów i sprzętu w gabinetach zabiegowych oraz w pomieszczeniach rehabilitacji odbywa się za pomocą preparatu Desprej. Kieliszki do leków i termometry dezynfekowane są w 2% roztw. Endes AF. Krew do badań laboratoryjnych pobierana jest sprzętem jednorazowym i przekazywana do laboratorium Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu.

Umowa na zabiegi DDD zawarta jest ze specjalistyczną firmą „Antyinsekt” Juryszewo 5/1, Rogozino – zabiegi wykonywane są co 2 miesiące.

Badanie wody wykonane w kierunku Legionella sp. wykazało średnie skażenie w jednym z 4 punktów monitoringowych. Kontrolne badanie wody wykonane przez podmiot po doraźnych działaniach naprawczych, potwierdziło prawidłową jakość wody.

2.2.4.1. Blok żywienia.

Blok żywienia oparty na cateringu posiłków dostarczanych z restauracji posiadającej decyzję PPIS w Zgierzu na świadczenie usług w formie cateringowej.

Dokumentacja GHP/GMP i HACCP wdrożona.

2.2.5. Amerykańska Klinika Serc Zgierz, ul. Parzęczewska 35

Obiekt zlokalizowany jest w samodzielny budynku mieszczącym się na terenie WSS w Zgierzu i podłączony jest do publicznej sieci wodno-kanalizacyjnej (wodociąg w Zgierzu) oraz ciepłowniczej a także istnieje możliwość korzystania z zaopatrzenia w wodę ze studni awaryjnych szpitala. Instalacja wody ciepłej jest wspólna ze szpitalem. Wykonano jedno badanie w kierunku Legionella sp. – jakość wody spełnia obowiązujące wymagania. Obiekt w całości przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych.

Placówka deklaruje wytwarzanie odpadów medycznych o kodach: 18 01 03* i 18 01 04, które są wstępnie magazynowane w przenośnych urządzeniach chłodniczych na terenie jednostki i odbierane przez firmę ECO ABC, ul. Przemysłowa 7 w Bełchatowie. Sposób postępowania z odpadami medycznymi prawidłowy. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Teren wokół placówki utrzymany czysto.

2.3. Otwarte placówki służby zdrowia – publiczne – skontrolowano 17 podmiotów

W 2023 r. pod nadzorem znajduje się 15 publicznych otwartych zakładów opieki zdrowotnej, 4 przychodnie przyszpitalne i 5 jednostek Nocnej i Świątecznej Pomocy Doraźnej obsługiwanych przez WSRM w Łodzi.

- Miejski Zespół Przychodni Rejonowych w Zgierzu (4 Przychodnie Rejonowe):

W skontrolowanych placówkach zachowana jest czystość bieżąca. Dezynfekcja prowadzona jest prawidłowo. Używany jest głównie sprzęt jednorazowy, a narzędzia wielorazowego użytku dezynfekowane są w 3% roztworze Tiutolu i 2% roztworze Stabimed. Narzędzia pakowane są w rękawy papierowo-foliowe, do środka pakietu zakładany jest wskaźnik chemiczny. Pakiety oznakowane są datą sterylizacji. Kontrole procesów sterylizacji prowadzone są prawidłowo. Proces sterylizacji przeprowadzany jest

w autoklawach w Przychodni Rejonowej Nr 3, przy ul. Łęczycka 24a oraz w Przychodni Rejonowej Nr 1, przy ul. Fijałkowskiego 2.

Stanowiska mycia i dezynfekcji rąk zaopatrzone są w mydło płynne, środek antyseptyczny do rąk, podajnik z ręcznikiem jednorazowym. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne i sprzęt jednorazowego użytku jest wystarczające.

Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane są we własnym zakresie.

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Aleksandrowie Łódzkim (2 przychodnie i jeden wiejski ośrodek zdrowia) – wszystkie skontrolowano.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń dobry.

- Miejska Przychodni Zdrowia w Ozorkowie (2 przychodnie) – skontrolowano jedną przychodnię. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń dobry.

- Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Ozorków (3 wiejskie ośrodki zdrowia)

Stan sanitarno-porządkowy dobry.

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Parzęczewie (2 wiejskie ośrodki zdrowia)

Stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń dobry.

Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego w Łodzi rejon Zgierz

Nadzorem sanitarnym objętych było 8 karet, które wyposażone są wyłącznie w sprzęt medyczny jednorazowego użytku. Stan sanitarny stwierdzony podczas kontroli był dobry.

Dezynfekcje karet odbywają się wg harmonogramu 1 raz w tygodniu w Łodzi przy ul.

Wareckiej 2. Miejsca stacjonowania karet w powiecie zgierskim:

- Zgierz ul. Parzęczewska 35
- Głowno, ul. Kopernika 19 (P-26)
- Stryków, ul. Targowa 19 (P-19),
- Ozorków, ul. Kościuszki 3 (P-28)
- Rąbień AB (P-21)

2.4. Otwarte placówki służby zdrowia - niepubliczne.

Na podległym terenie nadzorowano 77 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Stan sanitarno-higieniczny pozostałych obiektów był dobry.

W skontrolowanych placówkach czystość bieżąca jest zachowana. Do dezynfekcji powierzchni i sprzętu medycznego używane są właściwe środki dezynfekcyjne. W większości zakładów opieki zdrowotnej, w których stosowane są narzędzia wielorazowe,

znajdują się autoklawy, pozostałe mają podpisane umowy z podmiotami świadczącymi usługi sterylizacji.

Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane są we własnym zakresie.

Działalność lecznicza wykonywana jest przez podmioty lecznicze w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.

Źródłami zaopatrzenia tych placówek w wodę są wodociągi publiczne. Ścieki są odprowadzane do kanalizacji miejskiej lub gromadzone w lokalnych zbiornikach, systematycznie opróżnianych. Ścieków zakaźnych nie wytwarzają. Gabinety są wyposażone w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Odpady komunalne są gromadzone w typowych pojemnikach, okresowo opróżnianych. Tereny wokół pojemników utrzymane są czysto.

Postępowanie z odpadami medycznymi w zakresie ich zbierania i magazynowania spełnia obowiązujące wymogi. W kilku podmiotach wydano zalecenia w zakresie aktualizacji procedur postępowania z odpadami.

Placówki magazynują odpady medyczne w urządzeniach chłodniczych. Postępowanie z odpadami w miejscach ich wytwarzania jest prawidłowe. Wszystkie podmioty mają zawarte umowy na odbiór odpadów medycznych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia. Odpady niebezpieczne odbierane są przez specjalistyczne firmy bezpośrednio z każdej placówek.

2.5. Indywidualna praktyka lekarska (grupowa i specjalistyczna) – skontrolowano 37

W zakresie epidemiologii w 2023 r. pod nadzorem znajdowało się 122 obiekty. Podmioty indywidualnej praktyki lekarskiej w 2023r. nie były kontrolowane.

3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO- ŻYWIENIOWYCH

3.1 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA

W roku 2023 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zgierskiego znajdowały się **2932** zakłady.

Skontrolowano – **497**, zatwierdzono – **208**, wpisano do rejestru – **50**, przeprowadzono ogółem kontroli sanitarnych - **618** w tym kontroli interwencyjnych – **142**, kontroli sprawdzających/ rekontroli – **26**.

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono **185** zakładów.

Ogółem wydano **32** decyzje administracyjne, w tym:

- piekarnie- **1** decyzja;
- sklepy spożywcze - **3**;
- zakłady żywienia otwartego: ogółem **9** decyzji w tym **3** decyzje unieruchomienia zakładu z rygorem natychmiastowej wykonalności;
- zakłady żywienia zamkniętego ogółem **18**, w tym:
 - 1 - blok żywienia w szpitalach w szpitalach w systemie cateringowym;
 - 11 - stołówki szkolne (od surowca);
 - 6 - stołówki w przedszkolach;

oraz **1** decyzję:

- 1 – zakład usług cateringowych.

Nałożono ogółem **19** mandatów karnych na sumę **10.000** zł., wniosków do Sądu ani zawiadomień o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa do Prokuratury nie kierowano, natomiast skierowano 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

3.2 OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH ZLOKALIZOWANYCH W MIEJSCOWOŚCIACH WZASOWYCH I NA TRASACH TURYSTYCZNYCH

W 2023 roku na trasach turystycznych i w miejscowościach wczasowych zlokalizowanych na terenie powiatu zgierskiego przeprowadzono ogółem **17** kontroli w zakładach żywieniowych w tym **3** w systemie cateringowym:

- **3** kontrole w zakładach małej gastronomii (w tym **3** kontrole kompleksowe);
- **14** kontroli w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (w tym **3** w systemie cateringowym) tj.: **3** kontrole kompleksowe, **10** kontroli tematycznych związanych z wypoczynkiem letnim oraz **1** kontrola związana z zatwierdzeniem zakładu.

3.3 INTERWENCJE

W 2023 r. ogółem zarejestrowano **52** interwencje, w tym:

- 18 anonimowych;
- 18 imiennych (telefonicznych, pisemnych, e-mail);
- 6 zgłoszonych do WSSE w Łodzi;
- 2 zgłoszone do Głównego Inspektora Sanitarnego;
- 1 zgłoszona przez PWIS w Krakowie
- 3 przekazane przez PSSE Łódź;
- 1 przekazana przez PSSE w Poddębicach;
- 3 przekazane przez inne urzędy.

Ogółem: potwierdzonych - 11; niepotwierdzonych - 38.

Przekazano zgodnie z kompetencjami właściwością miejscową i rzeczową – 2 (1 do WIS w Zgierzu, 1 do PSSE w Łęczycy)

Ogółem w ramach interwencji nałożono 9 mandatów karnych na sumę 4100 zł (2x 300 zł; 7x 500 zł)

3.4. INTERWENCJE W ZAKŁADACH PRODUKCJI ŻYWNOŚCI OGÓŁEM:

Zarejestrowano - 1 Potwierdzonych - 0 Niepotwierdzonych - 1

Piekarnie - wg MZ 48 - 04

Zarejestrowano - 1 Potwierdzonych - 0 Niepotwierdzonych - 1

Interwencje, które nie zostały potwierdzone dot.:

- wypieku pieczywa z użyciem zanieczyszczonych surowców zawierających mole spożywcze oraz przechowywanie bułek do odpieku w brudnych pojemnikach.

Zakłady obrotu żywnością:

Sklepy spożywcze wg MZ 48- 32

Zarejestrowano - 13 Potwierdzonych - 6 Niepotwierdzonych - 7

Interwencje potwierdzone dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ dacie minimalnej trwałości o zmienionych cechach organoleptycznych;
- niewłaściwego stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia;
- nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych (zamrażane mięso drobiowe, wieprzowe oraz wędliny).

Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 2800 zł.(1x300zł; 5x 500zł)

Interwencje niepotwierdzone dot. m.in.:

- nie stosowania odzieży ochronnej oraz nie przestrzegania zasad higieny przez personel podczas obsługi klientów;
- niewłaściwego stanu sanitarno- higienicznego urządzeń chłodniczych;
- niewłaściwego przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie;
- braku do wglądu specyfikacji produktów sprzedawanych luzem;
- nieprawidłowej gospodarki odpadami.

Super i hiper markety wg MZ 48 - 32.1

Zarejestrowano - **6**, Potwierdzonych - **1** Niepotwierdzonych - **5**

Interwencja potwierdzona dot. częściowo rozmrożonych lodów przechowywanych poza wyznaczonym poziomem ułożenia w urządzeniu mroźniczym. Z uwagi na bezpieczeństwo konsumentów przedmiotowy towar wycofano ze sprzedaży i przeznaczono do utylizacji.

Interwencje niepotwierdzone dot. m.in.:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ dacie minimalnej trwałości;
- niewłaściwych cech organoleptycznych środków spożywczych. W **2** przypadkach pobrano do badań laboratoryjnych próbkę środka spożywczego pn. winogrona bezpestkowe (w kierunku pozostałości pestycydów) oraz próbkę pn. kiełbasa podwawelska (w kierunku mikrobiologii). Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań stwierdzono iż w zakresie przebadanych parametrów są produktami bezpiecznymi dla zdrowia.

Magazyny hurtowe wg MZ 48- 35

Zarejestrowano – **2** Potwierdzonych – **0** Niepotwierdzonych – **2**

2 interwencje zgłoszone do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Łodzi w sprawie dostarczania warzyw do placówek oświatowych w ramach akcji „ Program dla szkół”.

Interwencje dot. warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia (rzodkiewki, marchewki), w których zdaniem osoby skarżącej wielokrotnie zostały przekroczone normy azotanów. Przeprowadzono 2 kontrole, podczas których ustalono, że dostawy produktów realizowane są zgodnie z opracowanym programem. Dokumentacja z zakresu GHP/GMP, w tym rejestry dostaw/protokoły przyjęcia dostaw prowadzone są na bieżąco (udostępnione do wglądu podczas kontroli). Z okazanej dokumentacji ustalono, że marchewka dostarczana jest przez podmiot działający na terenie podległym PPIS m.st. Warszawa.

W związku z powyższym sprawę przekazano zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową. Producentem i dostawcą rzodkiewki jest producent produkcji pierwotnej wpisany

do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PPIS w Zgierzu.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego od producenta produkcji pierwotnej pozyskano informacje dotyczące uprawy rzodkiewki. Pole przeznaczone do uprawy rzodkiewki jest wydzielone w tzw. obrębie, które podczas zasiewu nawożone jest nawozem pn. Polifoska Start, okres wegetacji rzodkiewki uzależniony jest od pory roku i kształtuje się od 30 dni i powyżej. W okresie wegetacji rzodkiewka zabezpieczona jest agrowłókniną w celu ograniczenia intensywności środków ochrony roślin. W trakcie wegetacji rzodkiewek nie stosuje się żadnego nawozu, w tym azotowego w celu przyspieszenia przyrostu.

Informacje o możliwości przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów azotanów w żywności, których potencjalnym źródłem mogą być warunki środowiskowe produkcji pierwotnej tej żywności, PPIS w Zgierzu przekazał Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Łodzi w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r., oraz Inspekcji Ochrony Środowiska.

Obiekty ruchome i tymczasowe wg MZ 48 - 36

Zarejestrowano – 3 Potwierdzonych – 0 Niepotwierdzonych – 3

Interwencje niepotwierdzone dotyczyły:

- braku zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego podczas sprzedaży środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie, braku zachowania higieny przy obsłudze klientów (brak rękawiczek jednorazowego użytku);
- wystąpienia dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu hot-doga zakupionego w tymczasowym punkcie sprzedaży ustawionym na terenie Stacji Paliw.

Inne zakłady/ obiekty obrotu żywnością MZ 48-38

Zarejestrowano - 4

Potwierdzonych - 0

Niepotwierdzonych – 4

Interwencja dot. sprzedaży bułki z obecnością szkodnika. W dniu kontroli interwencja w opisanym zakresie nie potwierdziła się. Natomiast stwierdzono inne nieprawidłowości tj. brak urządzenia chłodniczego do przechowywania środków spożywczych

nietrwałych mikrobiologicznie (ciasta kremowe przechowywane w temperaturze otoczenia), brak umywalki do mycia rąk ze zbiornikiem przeznaczonym na wodę czystą i brudną, brak zachowanej higieny osoby obsługującej klientów (brak odzieży ochronnej, zabezpieczenia włosów oraz rękawiczek jednorazowego użytku).

Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wys. **500zł.**

Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

W związku z prowadzeniem działalności przez podmiot nie objęty nadzorem PPIS w Zgierzu sprawę przekazano zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Niepotwierdzone interwencje dot. wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, o zmienionych cechach organoleptycznych, przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie poza urządzeniem chłodniczym, wprowadzania do obrotu środków spożywczych niezgodnych z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. z automatu vendingowego usytuowanego na terenie szkoły podstawowej.

Zakłady żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego wg MZ 48-39

Zarejestrowano - **4**

Potwierdzonych - **1**

Niepotwierdzonych – **3**

Interwencja potwierdzona dot. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego (tj. wykwit pleśni na suficie w pomieszczeniu zmywalni naczyń stołowych). Podczas kontroli (przeprowadzonej w dniu 16.11.2023 r.) ustalono, że prace remontowe i modernizacyjne odbywają się według opracowanego harmonogramu – grudzień 2023 r. (do tego czasu sufit będzie myty na bieżąco środkami przeciw pleśniowym).

Interwencje niepotwierdzone dot. m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarno- higienicznego w sali dla konsumentów (tj. brudne stoliki i podłoga);
- stosowania w procesach produkcyjnych środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej;
- wystąpienia dolegliwości żołądkowo - jelitowych po spożyciu posiłku.

Zakłady małej gastronomii wg MZ 48- 39.1

Zarejestrowano - 8

Potwierdzonych - 2

Niepotwierdzonych – 6

Interwencje dot.:

- używania brudnych naczyń jednorazowego użytku;
- braku informacji o alergenach występujących w posiłkach;
- braku funkcjonalności pomieszczeń;
- wystąpienia dolegliwości żołądkowo - jelitowych po spożyciu posiłku;
- nieprzestrzegania zasad higieny przez personel;
- niewłaściwych cech organoleptycznych gotowych potraw;
- stosowania w procesach produkcyjnych środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, dacie minimalnej trwałości;

1 interwencja potwierdzona dot. stosowania w procesach produkcyjnych środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej ponadto brak na bieżąco prowadzonych rejestrów GHP, w tym rejestrów pomiarów temperatur.

Za powyższe uchybienia nałożono mandat karny w wysokości **500zł**.

Interwencja niepotwierdzona dot. niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych, niewłaściwej jakości organoleptycznej podawanych potraw, braku odzieży ochronnej, niestosowania zasad higieny przez personel zakładu, złego stanu sanitarno-higienicznego toalet dla klientów podczas imprezy okolicznościowej. W toku czynności kontrolnych ustalono, że właściciel lokalu prowadził działalność w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą.

W związku z powyższym PPIS w Zgierzu skierował **wniosek o nałożenie kary** pieniężnej do ŁPWIS w Łodzi.

Zakłady małej gastronomii obiekty ruchome i tymczasowe wg MZ 48 – 39.2

Zarejestrowano -1

Potwierdzonych -1

Niepotwierdzonych –0

Interwencja potwierdzona dot. braku aktualnych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu. Ponadto stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny (tj. brak zachowania czystości bieżącej, brudny sprzęt produkcyjny) oraz brak uzupełnianej na bieżąco dokumentacji GHP/GMP.
Za powyższe nałożono mandat karny w wys. **300zł.**

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Bloki żywienia w szpitalach, w tym w systemie cateringowym wg MZ 48 – 40.4.1

Zarejestrowano – **1**

Potwierdzonych – **0**

Niepotwierdzonych – **1**

Interwencja dot. dostarczania pacjentom oddziału Medycyny Nuklearnej Endokrynologii Onkologicznej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu posiłków o zmienionych cechach organoleptycznych (tj. kwaśne twarogi, surówki z oznakami zepsucia) nie potwierdziła się.

Stołówki szkolne wg MZ 48-40.9

Zarejestrowano-**2**

Potwierdzonych -**0**

Niepotwierdzonych -**2**

1 interwencja dot. niewłaściwej gramatury podawanych posiłków.

W ramach przeprowadzonych działań oceniono jadłospis dekadowy. Ocena jadłospisu ze szczególnym uwzględnieniem gramatury posiłków nie wykazała nieprawidłowości.

2 interwencja dot. wystąpienia objawów żołądkowo-jelitowych u uczniów po spożyciu posiłku obiadowego. Podczas kontroli pobrano do badań laboratoryjnych próbki kontrolne posiłku obiadowego oraz próbki sanitarne (wymazy). Pod względem przebadanych parametrów próbki odpowiadały kryteriom mikrobiologicznym.

Inne zakłady żywienia wg MZ 48 – 40.16

Zarejestrowano – **1**

Potwierdzonych – 0

Niepotwierdzonych – 1

Interwencja dot. nieprawidłowości w profilu prowadzonej działalności w sposób zagrażający zdrowiu i życiu użytkowników pensjonariuszy Domu Seniora. Czynności kontrolne w obiekcie dot. ściśle profilu prowadzonej działalności przez podmiot tj. żywienia pensjonariuszy w oparciu o produkcję posiłków, a tym samym warunków sanitarno -higienicznych w pomieszczeniach (kuchni, obróbki wstępnej oraz zmywalni naczyń stołowych). Wyniki przeprowadzonej kontroli nie wykazały zagrożenia dla zdrowia i życia pensjonariuszy.

Zakłady usług cateringowych wg MZ 48-41

Zarejestrowanych-2

Potwierdzonych - 0

Niepotwierdzonych-2

Interwencje niepotwierdzone dot. dostarczania posiłków o niewłaściwej jakości zdrowotnej (między innymi niedogotowana kasza, ziemniaki, mięso o zmienionych cechach organoleptycznych) oraz stosowania praktyk odświeżania środków spożywczych podawanych pacjentom. Zarzuty zawarte w interwencjach nie potwierdziły się.

Natomiast stwierdzono nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-technicznego tj. wykwity pleśni na ścianach i sufitach w kuchni i pomieszczeniu produkcji potraw bezglutenowych. W związku z powyższym PPIS w Zgierzu wydał **decyzję nakazującą** poprawę stanu sanitarno-technicznego z terminem realizacji do 31.05.2024 r.

3.5. OCENA BEZPIECZEŃSTWA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH KRAJOWYCH

W roku 2023 r. przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz badania laboratoryjne próbek krajowych, z UE, z importu znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu:

- ogółem zbadano **324** próbki środków spożywczych
 - 232** krajowych
 - 21** UE
 - 70** import

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierz

Kwestionowano **3 próbki**:

1 próbkę pn. słonecznik łuskany z uwagi na stwierdzenie ochratoksyny A na poziomie 30,9 µg/kg

1 próbkę pn. BIO Chipsy warzywne z solą morską, w której stwierdzono zawartość akryloamidu na poziomie 2681± 597 µg/kg

1 próbkę pn. wątroba indycza, w której stwierdzono obecność *Campylobacter spp.* w 10g

W 2023 r. wydano **132** oceny środków spożywczych.

Pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano **218** próbek, w tym:

169 krajowych

5 UE

44 import

W kierunku mikrobiologii pod względem znakowania oceniono **71 próbek** środków spożywczych w tym:

62 krajowych

0 UE

9 import

Pod względem parametrów fizyko-chemicznych i biologicznych zbadano **105 próbek**, w tym:

63 krajowych

16 UE

26 import

W kierunku parametrów fizyko-chemicznych i biologicznych pod względem znakowania oceniono **53 próbki**, w tym:

37 krajowych

9 UE

7 import

Ogółem pod względem znakowania w 2023 r. oceniono **124** próbki środków spożywczych w tym:

- 99** krajowych
- 9** UE
- 16** import

3.6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W 2023 r. do badań laboratoryjnych ze sklepów ze stoiskami ze sprzedażą materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano **1** próbkę, w tym:

- 1** krajową,
- 0** UE
- 0** z importu.

Próbki nie kwestionowano.

3.7 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ PRZYWOŻONEJ Z ZAGRANICY ŻYWNOŚCI ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W ramach kontroli granicznej w 2023 roku dokonano oceny **1495** partii, w tym **1487** partii środków spożywczych oraz **8** partii materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pochodzących z krajów trzecich (spoza UE).

Dla zgłoszonych wnioskami do oceny zaimportowanych środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich (Pakistan, Turcja, Mołdawia, Wielka Brytania, Birma, Argentyna, Kambodża, Gujana, Brazylia, Etiopia, Uzbekistan, Mozambik, Serbia, Chiny) wydano **181** świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy i **8** świadectw dla materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością spełniających wymagania prawa żywnościowego (Chiny, USA) oraz **12** dokumentów CHED-D w systemie TRACES NT (**3** dot. sezamu pochodzącego z Nigerii, **1** sezamu pochodzącego z Etiopii, **4** dot. ryżu organicznego pochodzącego z Pakistanu, **2** orzechów ziemnych w łupinach pochodzących z USA, **1** orzechów ziemnych pochodzących Egiptu, **1** masła orzechowego pochodzącego z Indii).

W ramach granicznej kontroli sanitarnej do badań laboratoryjnych pobrano **37** próbek (**15** próbek sezamu pochodzącego z Nigerii w kierunku badań mikrobiologicznych salmonella obecność w 25g., **10** próbek sezamu pochodzącego z Etiopii w kierunku badań

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierz

mikrobiologicznych salmonella obecność w 25g., **5** próbek ryżu organicznego pochodzącego z Pakistanu w kierunku badań mikotoksyn aflatoksyna B1, aflatoksyna B2, aflatoksyna G1, aflatoksyna G2, suma aflatoksyn B1+B2+G1+G2, ochratoksyna A., **2** próbki orzechów ziemnych w łupinach pochodzących z USA, **1** próbka orzechów ziemnych pochodzących z Egiptu w kierunku badań mikotoksyn aflatoksyna B1, aflatoksyna B2, aflatoksyna G1, aflatoksyna G2, suma aflatoksyn B1+B2+G1+G2, **1** próbka masła orzechowego pochodzącego z Egiptu, **2** próbki ryżu organicznego pochodzącego z Pakistanu w kierunku badań pestycydów, **1** próbka malin mrożonych pochodzących z Ukrainy w kierunku badania pestycydów)

Wszystkie pobrane próbki pod względem przebadanych parametrów były bezpieczne dla zdrowia.

W ramach eksportu wydano **84** świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy.

W ramach granicznej kontroli sanitarnej przeprowadzono **153** kontrole, w tym **109** kontroli dot. oceny środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, które wykazano liczbowo w sprawozdaniu MZ-45 dla produktów **importowanych z krajów trzecich oraz 44** kontrole dla **eksportowanych** środków spożywczych wywożonych do krajów poza Unię Europejską (Ukraina, Gruzja, Kuwejt, Mołdawia, Salwador, Cypr, Indonezja, Jordania, Arabia Saudyjska, Maroko).

W związku z dokonywaniem oceny produktów w ramach granicznej kontroli sanitarnej wystawiono **153** decyzji płatniczych (**109** decyzji w związku z importem oraz **44** decyzji w związku z eksportem).

3.8. KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI ZNAKOWANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.

Ogółem pod względem znakowania w 2023 r. oceniono **195** próbki środków spożywczych w tym:

161 krajowych

9 UE

25 import

3.9. KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI STOSOWANIA SUBSTANCJI DODATKOWYCH

Podczas kontroli w zakładach produkcyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji dodatkowych używanych do produkcji.

Do badań laboratoryjnych w kierunku chemii: substancje dodatkowe pobrano **8 próbek**, których nie kwestionowano.

3.10. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO (W TYM RÓWNIEŻ PRAWIDŁOWOŚCIĄ DOKUMENTACJI WYMAGANEJ PRZEPISAMI WETERYNARYJNYMI) STOSOWANYCH DO PRODUKCJI W NADZOROWANYCH ZAKŁADACH

Środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego wprowadzane do obrotu posiadają oznakowanie zgodne z przepisami tj. na opakowaniach jednostkowych posiadają weterynaryjny numer identyfikacyjny oraz do faktury dołączane są kserokopie HDI.

3.11. NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI KUCHENNYMI I CATERINGOWYMI POCHODZĄCYMI Z OBIEKTÓW ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ORAZ UBOCZNYMI PRODUKTAMI ZWIERZECYMI POCHODZĄCYMI Z OBIEKTÓW OBROTU ŻYWNOSCIA

Zakłady żywienia zbiorowego prowadzą prawidłową gospodarkę w zakresie usuwania odpadów kat. III, posiadają podpisane umowy z firmami specjalistycznymi odbierającymi odpady pokonsumpcyjne i poprodukcyjne. Sklepy firmowe mięsno-wędliniarskie, zakład garmazeryjny, hurtownie mięsno-wędliniarskie posiadają podpisane umowy z firmami utylizacyjnymi. W 2023 roku podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości postępowania z odpadami kuchennymi i cateringowymi.

3.12. WSPÓŁPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

1. Wspólne kontrole targowisk oraz obiektów funkcjonujących na ich terenie.
2. Wspólne kontrole interwencyjne.
3. Współpraca w zakresie nadzoru nad odpadami kuchennymi i cateringowymi pochodzącymi z zakładów żywienia zbiorowego.
4. Przekazywanie wyników badań laboratoryjnych zakwestionowanych próbek środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

5. Przekazywanie informacji o przypadkach zatruc pokarmowych.
6. Współpraca w ramach systemu RASFF.
7. Wspólne szkolenia.
8. Przekazywanie list zakładów nadzorowanych przez PIS i WIS.

1. kontroli akcyjnych z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej z własnej inicjatywy

Brak

2. kontrole doraźne z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej w związku z interwencjami dot. niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego – nie prowadzono

3. kontrole dotyczące legalności pochodzenia mięsa i produktów mięsnych oraz przestrzegania wymagań sanitarno-weterynaryjnych przy wprowadzaniu do obrotu na terenie targowisk, hal targowych i bazarów – nie prowadzono

4. Przekazywanie Inspekcji Weterynaryjnej informacji o stwierdzonych w wyniku kontroli sanitarnych nieprawidłowościach w postępowaniu odpadami kuchennymi i cateringowymi, pochodzącymi z handlu detalicznego i hurtowego - nie stwierdzano podczas przeprowadzanych kontroli.

5. Przekazywanie Inspekcji Weterynaryjnej wyników badań laboratoryjnych zakwestionowanych próbek środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego lub informacji o nieprawidłowościach w oznakowaniu ww. artykułów właściwemu terenowo nt.: przeprowadzonych przez Laboratorium WSSE w Łodzi badań mikrobiologicznych w ramach monitoringu próbki żywności pn. Wątroba indycza świeża” pakowanej vacuum , termin przydatności do spożycia 29.04.2023 r., nr partii: 0303110, producent: Zakład Drobiarski Linodrób Kwiatkowscy Sp. J., Linowo 65 A, 86- 341 Świecie nad Osą Nr PL04060501 WE.

Próbkę pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologii – Campylobacter spp. i organoleptyki. W badanej próbce w oparciu o przeprowadzone badania wykryto w 10 g Campylobacter spp.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

W związku z powyższym PPIS w Zgierzu przekazał sprawę Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Grudziądzu.

6. Przekazywanie informacji o przypadkach zatruc pokarmowych po spożyciu produktów pochodzenia zwierzęcego – **nie zanotowano takich zatruc.**

7. Przekazywanie informacji o podejrzeniu wystąpienia fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje – **nie zgłaszano, ponieważ podczas kontroli nie stwierdzono tego typu praktyk.**

8. Współpraca w ramach systemu RASFF – **nie prowadzono.**

9. Organizowanie wspólnych szkoleń z Inspekcją Weterynaryjną lub uzgadnianie stanowisk w określonych sprawach - **nie prowadzono.**

10. Uzgadnianie z Inspekcją Weterynaryjną listy zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem oraz harmonogramu kontroli zaplanowanych w ww. obiektach - zgodnie z porozumieniem pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Zgierzu, 2 razy w roku tj. luty i sierpień przekazywane są listy zakładów nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną w których środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego są produkowane lub przechowywane wraz z innymi środkami spożywczymi.

W roku 2023 nie zaplanowano harmonogramu kontroli obiektów znajdujących się pod wspólnym nadzorem zatwierdzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu i Powiatowego Lekarza Weterynarii w Zgierzu

3.13. WSPÓŁPRACA Z WOJEWÓDZKIM INSPEKTORATEM OCHRONY ŚRODOWISKA

W 2023 r. przeprowadzono 2 kontrole u producentów produkcji pierwotnej (rolników) wspólnie z WIOŚ, podczas których pobrano 2 próbki warzyw w kierunku pozostałości środków ochrony roślin - pestycydów. Próbek nie kwestionowano.

3.14. WSPÓŁPRACA Z WOJEWÓDZKIM INSPEKTORATEM OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrole u producentów produkcji pierwotnej (rolników) wspólnie z WIORiN. Podczas kontroli pobrano do badań 1 próbkę warzyw w kierunku pozostałości środków ochrony roślin - pestycydów. Próbki nie kwestionowano.

PODSUMOWANIE

Sekcja Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych w 2023 r. zaplanowała i wykonała zgodnie z harmonogramem następującą ilość kontroli:

Rodzaj obiektów	Ilość zaplanowanych kontroli	Ilość wykonanych kontroli zgodnie z planem lub w innym terminie	Ogółem kontroli
Produkcja	29	25	49
Obrót (w tym inne obiekty obrotu żywnością)	26	23	291
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym mała gastronomia stacjonarna oraz w obiektach ruchomych i tymczasowych	66 (w tym 42 żywienia zbiorowe otwarte, 22 mała gastronomia stacjonarna oraz 2 w obiektach ruchomych i tymczasowych)	60 (w tym 40 żyw. zbiorowe otwarte, 18 mała gastronomia oraz w 2 obiektach ruchomych i tymczasowych)	162 (w tym 89 zbiorowe otwarte, 53 mała gastronomia stacjonarna oraz 20 w obiektach ruchomych i tymczasowych)
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	78	73	113
Wytwórnice materiałów i wyrobów przezn. do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przezn. do kontaktu z żywnością	2 (w tym 1 w wytwórnicy materiałów oraz 1 w miejscach obrotu materiałami)	2 (w tym 1 w wytwórnicy materiałów oraz 1 w miejscach obrotu materiałami)	3 (w tym 1 w wytwórnicy materiałów oraz 2 w miejscach obrotu materiałami)
Ogółem	201	183	618

Ogółem sporządzono **618** protokołów kontroli, w tym **23** sprawdzające oraz **153** protokoły w ramach kontroli granicznej.

Wydano ogółem **442** decyzje, w tym:

- zatwierdzające zakład – **208**
- wykreślenia zakładu z rejestru zakładów – **148**
- decyzje zmieniające – **54** (w tym **39** dot. rozszerzenie działalności, **15** zmieniających termin wykonania decyzji nakazujących)
- decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego – **32**, w tym:
3 unieruchomienia
- płatnicze – **213** w tym **153** za dokonanie oceny i wydanie świadectw dla środków spożywczych/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pochodzących z importu.

Poza tym wydano **50** zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Skierowano **5** wniosków o nałożenie kary pieniężnej do PWIS w Łodzi.

Ogółem skontrolowano **497** zakładów (w tym **3** zakłady materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 1 wytwórnia oraz 2 miejsca obrotu).

4. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA ORAZ STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

4.1. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

W 2023 r. pracownicy sekcji higieny środowiska wykonali **136** kontroli terenowo - laboratoryjnych związanych z poborem próbek wody do spożycia, w kąpieliskach i basenach oraz z instalacji wody ciepłej.

W ramach kontroli urzędowej państwowej inspekcji sanitarnej pobrano do badania łącznie **329 próbek wody**, w tym:

- **47** próbek z basenów
- **4** próbki z kąpielisk
- **241** próbek z wodociągów i innych ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- **37** próbek wody ciepłej w kierunku Legionella sp.

W związku z prowadzonym nadzorem nad jakością wody do spożycia przeprowadzono 3 postępowania administracyjne. W celu poprawy jakości wody do spożycia wydano

- 2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność do spożycia wody z wodociągu zbiorowego miejskiego, nakazujące jej doprowadzenie do obowiązujących wymagań w związku z występowaniem w kilku punktach monitoringowych pojedynczych bakterii z grupy coli - decyzje zostały wykonane – na koniec 2023 r. jakość wody spełnia obowiązujące wymagania,
- 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność do spożycia wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia wiejskiego, nakazującą jej doprowadzenie do obowiązujących wymagań w związku z ponadnormatywnym poziomem manganu – decyzja została wykonana - na koniec 2023 r. woda spełniała obowiązujące wymagania.

Ponadto prowadzono 3 postępowania administracyjne w związku z wykryciem w ramach kontroli urzędowej inspekcji sanitarnej średniego i wysokiego skażenia instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp.

Wysokie skażenie bakteriami Legionella sp. stwierdzono w dwóch na cztery pobrane próbki wody w instalacji wody ciepłej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Uzyskano poprawę jakości wody, jednakże ze względu na powtarzające się skażenie instalacja wymaga wzmożonego nadzoru i wykonywania kolejnych badań wody.

Średnie skażenie wody bakteriami Legionella sp. stwierdzono w dwóch obiektach:

- w natryskach pływalni, po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody
- w dwóch na pięć pobranych próbek w instalacji wody ciepłej szpitala wojewódzkiego, pomimo punktowego przegrzewania instalacji nie udało się uzyskać poprawy jakości, w związku z czym zostało wszczęte postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą doprowadzenie wody do obowiązujących wymagań w terminie do 15.02.2024 r.

4.1.1. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ujmowane na terenie powiatu zgierskiego wody podziemne charakteryzują się wysoką koncentracją żelaza i manganu pochodzenia geologicznego. Tylko kilka wodociągów z gminy Zgierz nie wymaga uzdatniania wody tj. wodociągi Rosanów, Maciejów i Janów-Józefów oraz

jeden z gm. Stryków – wodociąg Dobra.

Nie stwierdzono wpływu zagrożeń środowiskowych, w tym gospodarki ściekowej na pogorszenie jakości ujmowanych wód.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla ok. 160 tys. mieszkańców powiatu i większości nadzorowanych obiektów były wodociągi sieciowe (38) zasilane z ujęć wód podziemnych.

Wzorem lat ubiegłych sekcja higieny środowiska kontynuowała w 2023 r. monitoring **jakości** wody z częstotliwością i w zakresie wynikającym z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Monitorowaniem objętych było:

- 38 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- 1 ujęcie do produkcji wód butelkowanych,
- 1 ujęcie awaryjne szpitala,
- 12 ujęć indywidualnych służących do zaopatrzenia w wodę do spożycia lub celów związanych z produkcją spożywczą.

Ujęcie awaryjne Szpitala Miejskiego w Głownie nadal jest wyłączone z eksploatacji. W trakcie realizacji pozostaje decyzja zobowiązująca do zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę zapewniającego co najmniej jej 12-godzinny zapas wydana w 2019 r. z terminem realizacji przedłużonym do 30.06.2024 r.

W zakresie stanu technicznego ujęć wodociągowych w 2023 r. przeprowadzono **20** kontroli stanu technicznego stacji uzdatniania wody z terenu powiatu zgierskiego – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na koniec 2023 r. jakość wody we wszystkich wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi.

Wykres nr 1. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę do spożycia w powiecie zgierskim

Wodociągi o wydajności < 100 m³/d – 7 obiektów – ilość bez zmian

PSSE w Zgierzu nadzorowała w 2023 r. w tej grupie 7 wiejskich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia: Celestynów, Parzęczew, Prawęcice, Sierznia, Warszewice, Lipka-Niesułków, Skotniki. W 2023 r. w tej grupie obiektów nie wydawano decyzji. W ciągu roku sprawozdawczego wystąpiły jedynie punktowe przekroczenia fizykochemiczne (wodociąg Celestynów -mangan, Parzęczew – żelazo i podwyższona ogólna liczba mikroorganizmów, Skotniki pojedyncze bakterie grupy coli) nie utrzymujące się i nie potwierdzające w kolejnych badaniach.

Wodociągi o wydajności : 100-1000 m³/d – 27 obiektów – ilość bez zmian

PSSE w Zgierzu nadzorowała w 2023 r. w tej grupie 27 wodociągów:

- 26 wiejskich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia: Tymienica, Modlna, Sokolniki, Biała, Kębliny, Rosanów, Ustronie, Kania Góra, Grotniki, Janów-Józefów, Kotowice-Gieczno, Maciejów, Ługi, Bratoszewice, Dobra, Koźle, Zelgoszcz, Mąkolice, Popów Głowieński, Boczki Domaradzkie, Lubianków, Sobień, Beldów, Ignacew Folwarczny, Chrzastów Wielki, Orła;

- 1 miejski wodociąg zbiorowego zaopatrzenia: Stryków

W 2023 r. wydano w tej grupie obiektów jedną decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, ze względu na wysoki poziom manganu, nakazującą doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań – decyzja została wykonana. W pięciu wodociągach stwierdzano krótkotrwałe przekroczenia poziomu żelaza lub manganu.

W zakresie przekroczeń mikrobiologicznych w siedmiu wodociągach z tej grupy odnotowano nieprawidłowe zmiany w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów natomiast w 3 wystąpiło punktowe zanieczyszczenie pojedynczymi bakteriami z grupy coli. We wszystkich przypadkach zarządcy wodociągów podjęli niezwłoczne i skuteczne działania naprawcze a kontrolne badania wody nie potwierdzały utrzymywania się przekroczeń dopuszczalnych norm.

Wodociągi o wydajności : 1000-10000 m³/d – 4 obiekty – ilość bez zmian:

Znajdujące się w tej grupie wodociągi Zgierz, Aleksandrów Łódzki i Głowno dostarczały w 2023 r. wodę o jakości zgodnej z wymaganiami. W wodociągu Ozorków dwukrotnie wystąpiło okresowe pogorszenie mikrobiologicznej jakości wody tj. obecność bakterii z grupy coli w ilości poniżej 10 jtk w 100 ml wody. PPIS w Zgierz dwukrotnie orzekł o warunkowej przydatności wody do spożycia z tego wodociągu i wydawał decyzje nakazujące doprowadzenie wody do obowiązujących wymagań. Decyzje zostały wykonane a zarządca wodociągu prowadził wzmożony nadzór nad jakością wody, jednakże nie udało się znaleźć przyczyny występowania przekroczeń mikrobiologicznych. W dwóch wodociągach (Aleksandrów Ł., Zgierz) wystąpiły punktowe zanieczyszczenia mikrobiologiczne w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C, które nie potwierdzały się w badaniach kontrolnych. W wodociągu w Aleksandrowie Łódzkim stosowana jest dezynfekcja wody, niewielkimi dawkami podchlorynu sodu. Poziomy chloru oraz trójhalometanów są monitorowane i nie wykazują przekroczeń. Woda w wodociągu publicznym Zgierz, ze względu na wielkość wodociągu podlega stałej dezynfekcji dwutlenkiem chloru. W procesie uzdatniania stosowana jest też koagulacja polichlorkiem glinu. W wodociągu monitorowane są uboczne produkty dezynfekcji suma chloranów i chlorynów oraz glin. W roku 2023 r. stwierdzono trzykrotnie punktowe przekroczenia w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów oraz jeden raz grupy coli. Większość przekroczeń dotyczyła wolnostojącego źródła ulicznego. Zarządca podjął decyzję o wyłączeniu źródła i przeprowadzeniu przeglądu technicznego urządzenia. Wodociągi Aleksandrów Łódzki, Zgierz, Ozorków i Głowno zasilają w wodę łącznie ponad 100 tys. mieszkańców powiatu. Dostarczana konsumentom woda jest prawidłowo nadzorowana przez przedsiębiorstwa wodociągowe i bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

Indywidualne ujęcia wody

Jakość wody w indywidualnych ujęciach służących do celów spożywczych oraz do produkcji żywności wodę sklasyfikowano pomimo drobnych przekroczeń, jako spełniającą obowiązujące wymagania. Właściciele wodociągów wykonywali badania wody zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS w Zgierzu harmonogramami.

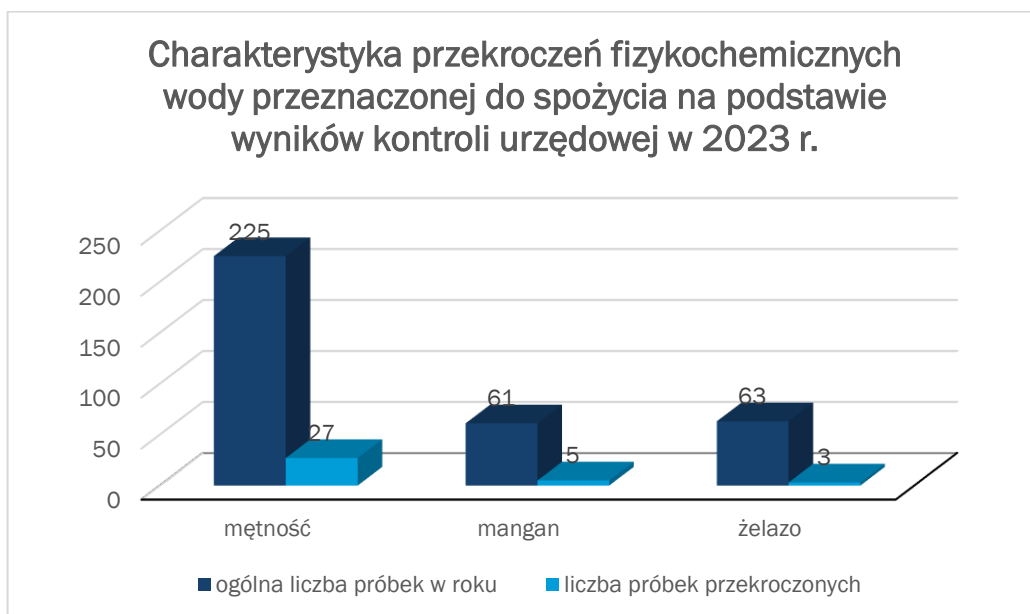
4.1.2 Charakterystyka przekroczeń parametrów w wodzie do spożycia

W trakcie urzędowej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przeprowadzanych na przestrzeni 2023 roku, przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono w 12 pobranych w ramach kontroli urzędowej próbkach.

Przekroczenia miały charakter incydentalny i nie potwierdzały się w kontrolnych badaniach wody. Dotyczyły one głównie podwyższonej mętności wody oraz zwiększonej zawartości manganu i żelaza, co nie przekładało się na istotne zagrożenie dla zdrowia konsumentów.

Ujęcia głębinowe, z których zasilane są wodociągi publiczne na terenie powiatu charakteryzują się stosunkowo dużą zawartością żelaza i manganu i dlatego niezbędna jest systematyczna wymiana złóż w urządzenia filtracyjnych. Przedsiębiorstwa wodociągowe sukcesywnie podejmują działania mające na celu rozbudowę bądź modernizację zarządzanych ujęć. W bieżącym roku rozbudowywane o zbiornik wyrównawczy było ujęcie w Janowie gm. Zgierz.

Wykres nr 2 przedstawia charakterystykę przekroczeń fizykochemicznych w wodzie do spożycia.

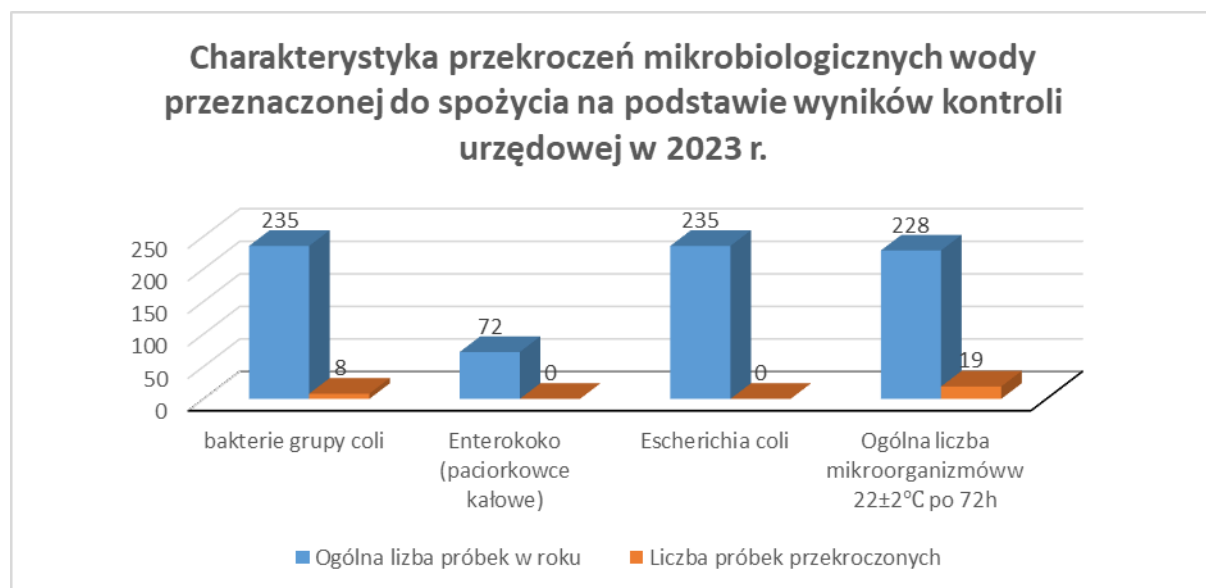
W 2023 r. w żadnym z badanych wodociągów nie stwierdzono ponadnormatywnych ilości metali ciężkich tj. kadmu, ołowiu, chromu i arsenu ani też innych substancji chemicznych niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów wody.

W związku z raportowaniem do Komisji Unii Europejskiej w największych wodociągach publicznych powiatu: w Zgierzu, Aleksandrowie Łódzkim, Ozorkowie i Głownie są wykonywane oznaczenia 46-49 parametrów wskaźnikowych jakości wody. W zakresie monitoringu przeglądowego przebadano wszystkie małe i średniej wielkości wodociągi.

Dopuszczalna wartość żadnego z parametrów mogących stanowić zagrożenie zdrowotne nie została w 2023 r. przekroczona.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych w trakcie prowadzonej kontroli urzędowej w badanych próbkach wody nie stwierdzono obecności zanieczyszczeń kałowych w żadnym z wodociągów. W 12 próbkach wystąpiły niewielkie zmiany w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 1ml wody w temp. 22°C, po 72 h a w 5 próbkach stwierdzono obecność bakterii z grupy coli, w ilości poniżej 10 jtk w 100 ml wody, co skutkowało wydaniem orzeczenia o warunkowej przydatności do spożycia wody z tego wodociągu.

Wykres nr 3 przedstawia charakterystykę przekroczeń mikrobiologicznych w wodzie do spożycia.

Przedsiębiorstwa wodociągowe zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem realizują kontrolę wewnętrzną. Współpraca z zarządcami wodociągów układała się dobrze. Niedobory wody nie były zgłaszane do PSSE w Zgierzu.

Łącznie w 2023 r. w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydano:

- 3 decyzje w zakresie doprowadzenia jakości wody do spożycia do obowiązujących wymagań
- 9 ocen obszarowych jakości wody;
- 247 ocen bieżących jakości wody do spożycia.

Tabela I. Wykaz wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi z terenu powiatu zgierskiego wraz z oceną jakości wody na koniec 2023 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Sposób uzdatniania	Produkcja wody w m ³ /dobe	Ilość użytkowników	Ilość miejscowości	Jakość wody
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zgierz	odżelazianie, koagulacja, dezynfekcja C	6443	52000	3	dobra
2.	Ozorków	odżelazianie	2317	18300	6	dobra
3.	Aleksandrów Łódzki	odżelazianie, dezynfekcja	5324	32400	22	dobra
4.	Głowno	odżelazianie	2338	15250	8	dobra
5.	Stryków	odżelazianie	941	4900	5	dobra
6.	Bratoszewice	odżelazianie	604	1900	7	dobra
7.	Dobra	brak uzdatniania	389	2112	5	dobra
8.	Koźle	odżelazianie	234	1070	10	dobra
9.	Zelgoszcz	odżelazianie	269	2200	4	dobra
10.	Lipka-Niesułków	odżelazianie	97	710	3	dobra
11.	Sierznia	odżelazianie	47	290	3	dobra
12.	Warszewice	odżelazianie	62	370	2	dobra
13.	Ługi	odżelazianie	258	870	6	dobra
14.	Mąkolice	odżelazianie	190	1118	3	dobra
15.	Lubianków	odżelazianie	174	950	6	dobra
16.	Popów	odżelazianie	158,4	659	6	dobra
17.	Boczki Domaradzkie	odżelazianie	259	1285	11	dobra
18.	Biała	odżelazianie	238	1430	9	dobra
19.	Kania Góra	brak uzdatniania	305	1704	8	dobra
20.	Kotowice-Gieczno	odżelazianie	432	2208	14	dobra
21.	Maciejów	brak uzdatniania	427	2173	17	dobra

22.	Kębliny	odżelazianie	221	852	5	dobra
23.	Grotniki	odżelazianie	251	557	3	dobra
24.	Rosanów	brak uzdatniania	691	920	2	dobra
25.	Ustronie	odżelazianie	323	1200	3	dobra
26.	Janów- Józefów	brak uzdatniania	298	496	8	dobra
27.	Skotniki	odżelazianie	73	588	1	dobra
28.	Parzęczew	odżelazianie	93	936	1	dobra
29.	Ignacew Folwarczny	odżelazianie	318	1200	12	dobra
30.	Chrzastów Wielki	odżelazianie	603	496	20	dobra
31.	Orła	brak uzdatniania	137	588	3	dobra
32.	Tymienica	odżelazianie	348	2800	10	dobra
33.	Modlna	odżelazianie	297	1900	10	dobra
34.	Sokolniki	odżelazianie	515	1000	6	dobra
35.	Celestynów	odżelazianie	13	80	1	dobra
36.	Beldów	odżelazianie, dezynfekcja podchlorynem sodu	131	1160	3	dobra
37.	Prawęcice	odżelazianie, dezynfekcja podchlorynem sodu	28	200	2	dobra
38.	Sobień	odżelazianie	111	1000	4	dobra

W 2023 r. kontynuowano badania wody ciepłej z obiektów użyteczności publicznej w kierunku obecności w niej bakterii z rodzaju Legionella sp. W przebadanych w tym zakresie obiektach: stacjonarnych podmiotach medycznych, internatach, domach dziecka, pływalniach stwierdzono przekroczenia w 3 obiektach:

1/ Domu Dziecka – wysokie skażenie wody w dwóch punktach na cztery pobrane. Po podjętych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody.

2/ Szpitalu – średnie skażenie wody w dwóch na pięć pobranych próbek wody. Decyzja w trakcie realizacji, w zakładanym okresie nie udało się uzyskać poprawy jakości wody. Niewielkie przekroczenia występują tylko w końcowym odcinku instalacji wody ciepłej. Nadal podejmowane są działania naprawcze.

3/ Basen – średnie skażenie wody w natryskach. Decyzja w zakresie doprowadzenia wody do obowiązujących wymagań została wykonana.

4.2. NADZÓR NAD KĄPIELISKAMI

Kąpielisko „Mroźyczka” – plaża

Na terenie powiatu w 2023 r. tak jak w roku ubiegłym zostały zgłoszone 4 kąpieliska na podstawie uchwał rad gmin:

- „Mroźyczka” w Głownie oparte na rzece Mrodze,
- w Strykowie przy ul. Legionów oparte na rzece Moszczenicy,
- „Starówka” w Ozorkowie, ul. Wiejska oparte na strumieniu Starówka
- „Malinka” w Zgierzu oparte na strumieniu Malinka.

Wszystkie działające obiekty były przygotowane przez organizatorów do sezonu prawidłowo.

W ramach kontroli urzędowej wykonano badania wody przed sezonem kąpielowym, które pozwoliły dopuścić wszystkie kąpieliska do kąpeli.

Woda w 3 kąpieliskach spełniała w roku 2023 obowiązujące wymagania mikrobiologiczne. W jednym kąpielisku „Starówka” w Ozorkowie wystąpiło natomiast krótkotrwałe zanieczyszczenie bakteriami *Escherichia coli*. W kąpielisku „Mroźyczka” w Głownie w sierpniu wystąpił zakwit sinic. Po ustąpieniu zakwitu, kąpieliska ponownie włączono do eksploatacji. Wszystkie kąpieliska zostały skontrolowane.

Kąpieliska, w których wydano tymczasowy zakaz kąpeli były prawidłowo oznakowane tablicami informacyjnymi. Organizatorzy na bieżąco aktualizowali dane w Serwisie Kąpieliskowym.

Oceny przydatności wody do kąpeli wydawane były na bieżąco bez zbędnej zwłoki. Bieżące oceny jakości wody wywieszane były na terenie kąpielisk a komunikaty zamieszczane na

stronie internetowej PPIS w Zgierzu i w Serwisie Kąpieliskowym prowadzonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2023 r. PPIS w Zgierzu wydał:

- 4 sezonowe oceny jakości wody do kąpeli;
- 21 ocen bieżących jakości wody w kąpieliskach (18 pozytywnych i 2 negatywne);

Przeprowadzono również klasyfikację wody w 2 kąpieliskach Głowno i Stryków opartą na wynikach mikrobiologicznej jakości wody z 4 sezonów kąpielowych. Pod względem mikrobiologicznym jakość wody w kąpielisku w Głownie sklasyfikowano jako doskonałą a w Strykowie dobrą.

Kąpielisko „Mroźyczka” w Głownie

Kąpielisko „Malinka” – park wodny

Kąpielisko „Malinka” – plaża

4.3. NADZÓR NAD BASENAMI I PŁYWALNIAMI

Pod nadzorem PSSE w Zgierzu pozostaje 7 basenów kąpielowych (2 baseny odkryte sezonowe przy obiektach turystycznych i 5 pływalni krytych). W zakresie stanu sanitarno-technicznego i porządkowego skontrolowano wszystkie obiekty - nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2023 roku nie wydawano decyzji zakazujących kąpieli.

Zarządcy basenów i pływalni wywiązywali się z prowadzonej kontroli wewnętrznej jakości wody, którą prowadzili z częstotliwością zgodną z obowiązującymi przepisami. W jednym przypadku zastosowano karanie mandatowe za nie poinformowanie PPIS w Zgierzu o zanieczyszczeniu mikrobiologicznym wody stwierdzonym w ramach kontroli wewnętrznej. Urządzenia basenowe są systematycznie modernizowane, co przekłada się na poprawę parametrów wody.

W 2023 r. w basenach i pływalniach stwierdzano pojedyncze przekroczenia mikrobiologiczne. Z uwagi na prawidłowe działania naprawcze podejmowane przez zarządców basenów nie było potrzeby wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych. Oceny jakości wody wydawane są w roku sprawozdawczym z rok poprzedni. Wydano 7 zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalniach.

4.4. NADZÓR NAD POZOSTAŁYMI OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Sekcja Higieny Środowiska w 2023 r. przeprowadziła łącznie **522** kontrole w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- **329** kontroli w obiektach typu wodociągi, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria, odnawa biologiczna, hotele i pokoje noclegowe, obiekty wczasowo – turystyczne, ustępy publiczne, baseny, kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, domy pomocy społecznej, dworce i inne obiekty użyteczności publicznej) i posesjach w ramach interwencji,

- **128** kontroli w zakresie warunków pracy i nadzoru nad chemikaliami.

Łącznie w związku z prowadzonym nadzorem sanitarno-epidemiologicznym wydano

61 decyzji administracyjnych w tym:

- **8** merytorycznych nakazujących (w tym 3 z rygorem natychmiastowej wykonalności),

- **3** zmieniające termin wykonania obowiązku

- **29** zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok

- **2** zezwalające na wywóz zwłok poza granice RP

- **3** zatwierdzające laboratoria do wykonywania badań wody do spożycia.

- **6** dotyczących chorób zawodowych,

- **10** decyzji płatniczych za stwierdzone nieprawidłowości.

Wydano **24** postanowienia opiniujące sprowadzenie zwłok i szczątków osób zmarłych za granicą.

Rozpatrzone **24** interwencje obywateli, w tym:

- **19** dotyczących spraw związanych z utrzymaniem czystości i porządku;

- **4** dotyczące uciążliwości środowiskowych;

- **1** dotyczącą innych spraw związanych z działalnością sanitarno-epidemiologiczną.

Łącznie w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej zaplanowano **181** kontroli. Zgodnie z planem zrealizowano **168** kontroli. Ponadto wykonano **90** kontroli poza planem (głównie dotyczących ekshumacji, akcji porządkowej, interwencyjnych).

W zakresie warunków pracy i nadzoru nad chemikaliami zaplanowano **70** kontroli zgodnie z planem zrealizowano **56**, poza planem wykonano **72** kontrole. Skontrolowano **127** obiektów użyteczności publicznej z ewidencji stacji, **20** wodociągów, **4** kąpieliska, **7** basenów i pływalni, **8** busów i autokarów turystycznych, **11** samochodów do przewozu zwłok.

W 2023 r. stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-porządkowe w jednym zakładzie kosmetycznym – właściciela ukarano mandatem za brak czystości bieżącej i brak procedur z zakresu dekontaminacji powierzchni i narzędzi.

W pozostałych obiektach użyteczności publicznej tj. hotelach, ośrodkach wczasowych, cmentarzach, obiektach świadczących usługi noclegowe, wylewiskach nieczystości płynnych, ośrodkach kultury, obiektach sportowych, zakładach pogrzebowych, transporcie, itp. - nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-porządkowych.

5. NADZÓR NAD WARUNKAMI PRACY I CHEMIKALIAMI

5.1 STAN HIGIENICZNO – SANITARNY ZAKŁADÓW PRACY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje nadzór i kontrolę przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy przez pracodawców.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu w 2023 roku było 529 zakładów pracy, zatrudniających 22636 pracowników. Większość nadzorowanych zakładów stanowiły zakłady małe (40 %) zatrudniające do 9 pracowników i zakłady średnie (43 %), zatrudniające do 45 pracowników. Najliczniejszą grupę

stanowiły zakłady zaliczone zgodnie z PKD (Polską Klasyfikacją Działalności) do następujących działów:

PKD 47 – Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi;

PKD 14 – Produkcja odzieży;

PKD 46 – Handel hurtowy z wyłączeniem handlu z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi;

PKD 13 – Produkcja wyrobów tekstylnych;

PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych;

PKD 10 – Produkcja artykułów spożywczych;

PKD 31 – Produkcja mebli;

PKD 25 – Produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń;

PKD 45 – Naprawa pojazdów samochodowych.

Prowadząc kontrolę według przyjętych standardów w 2023 roku skontrolowano 100 zakładów pracy, przeprowadzając 117 kontroli. Plan kontroli przewidziany na 2023 został zrealizowany.

Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach	W ewidencji	Skontrolowanych 2023 r.
do 9 pracowników	214	51
od 10 do 49 pracowników	228	21
od 50 do 249 pracowników	71	20
250 i powyżej pracowników	16	8

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez higienę pracy obejmował w 2023 roku kontrole dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u

zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, występowania czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych i produktów kosmetycznych oraz prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

W 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości podczas przeprowadzanych kontroli. Stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń produkcyjnych oraz pomieszczeń sanitarnych w kontrolowanych zakładach był prawidłowy. Pracodawcy przeprowadzają badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, o czym informują swoich pracowników. Nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących normatywów higienicznych na stanowiskach pracy.

5.2 CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE I MUTAGENNE W ŚRODOWISKU PRACY

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu w 2023 roku były 42 zakłady, w których pracownicy mieli kontakt lub byli narażeni na substancje, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi w 2023 roku skontrolowano 10 zakładów, z czego w 3 zakładach narażenia dotyczyły substancji chemicznych i ich mieszanin, natomiast w 7 zakładach - prac związanych z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy. Stwierdzono, iż narażenie / kontakt z czynnikami rakotwórczymi miało 420 pracowników, w tym 15 kobiet. Ze względu na charakter skutków zdrowotnych temat ten jest realizowany przez Państwowy Inspektorat Sanitarny w sposób ciągły. Prowadzone kolejny rok działania edukacyjno-informacyjne z zakresu definiowania procesu technologicznego, podczas którego dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym/mutagennym oraz z zakresu prawidłowego sporządzania informacji o czynnikach, wpływają na polepszenie warunków sanitarno-higienicznych.

W związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. 2016 poz. 1117 z późn. zm.) liczba zakładów jest rosnąca.

5.3 WARUNKI PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA/USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Zgodnie z obowiązkiem nałożonym w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. nr 71 poz. 649) w 2023 roku PPIS w Zgierzu otrzymał 88 zgłoszeń prac demontażowych pokryć dachowych zawierających azbest w powiecie zgierskim. Przeprowadzono 3 kontrole w zakresie nadzoru warunków środowiska prac podczas utylizacji azbestu w tym: demontaż dachu budynku, pakowanie i przygotowywanie do transportu zdemontowanych płyt azbestowych. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.

5.4 CZYNNIKI BIOLOGICZNE W ŚRODOWISKU PRACY

W ewidencji Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Zgierzu znajduje się 66 zakładów, w których pracownicy są narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne. W 2023 roku przeprowadzono 4 kontrole w zakładach pracy w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy, gdzie eksponowanych na szkodliwe

czynnikami biologicznymi było 1346 pracowników, w tym na grupę 2 zagrożenia – 1346 pracowników (grupa 2 zagrożenia – są to czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, mogą być niebezpieczne dla pracowników, ale rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne) i na grupę 3 zagrożenia – 1325 pracowników (grupa 3 zagrożenia – są to czynniki, które mogą wywoływać ciężkie choroby u ludzi, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne. Dla obydwu grup 2 i 3 zagrożenia istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

5.5 NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI

W zakresie nadzoru nad chemikaliami, Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu, obejmuje 282 zakłady, w tym 4 zakłady stanowią importerzy, 13 zakładów stanowią dalsi użytkownicy - formulatorzy, 8 zakładów to dystrybutorzy substancji chemicznych i mieszanin oraz 257 zakładów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej. Podział obiektów funkcjonuje pod względem najwyższej funkcji danego podmiotu w łańcuchu dostaw, co oznacza, iż producent lub importer jest także dalszym użytkownikiem innych substancji. W powiecie zgierskim występują 2 podmioty, które zobowiązane są do rejestracji substancji.

W 2023 roku przeprowadzono 42 kontrole u przedsiębiorców w zakresie nadzoru nad chemikaliami. Podejmowane tematy kontroli dotyczyły m.in.: oceny dokumentacji – 6 kontroli, ustalenia informacji w łańcuchu dostaw – 2 kontrole, w zakresie substancji SVHC w wyrobach – 1 kontrola, w zakresie spełniania ograniczeń, zgodnie z załącznikiem XVII rozporządzenia REACH – 4 kontrole, w zakresie oznakowania, sporządzonego zgodnie z rozporządzeniem CLP – 3 kontrole. Tematy podejmowanych działań kontrolnych, w zakresie nadzoru nad chemikaliami, dotyczą przestrzegania przepisów, zgodnie z rozporządzeniem REACH i dyrektyw aktualizujących rozporządzenie. W 2023 r. dotyczyły one głównie aktualizacji kart charakterystyk, obecności benzofenonu, w

mieszaninach/wyrobach, który zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/692 – 18 ATP, od 23 listopada 2023 roku, zmieniał swoją klasyfikację na rakotwórczą kategorii 1 B oraz ograniczeń dla diizocyjanianów, substancji z załącznika XVII rozporządzenia Reach, dla których nowe wymagania zaczęły obowiązywać po 24 sierpnia 2023 roku. Ponadto, w ramach wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE-11, dotyczącego aktualizacji kart charakterystyk, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia 2020/878, wykonano 10 kontroli. W kontrolowanych kartach charakterystyk, w tym 1 od producenta, 1 – od importera i 8 – od dalszych użytkowników, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2023 przeprowadzono kontrolę z zakresu nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 w 6 zakładach. W 4 zakładach działania dotyczyły nadzoru nad prekursorami narkotyków w obrocie wewnątrzspółnotowym, natomiast w dwóch, będącymi importerami, objęły nadzór w zakresie handlu prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3 (Metyloetyloketon, Kwas siarkowy (VI) w mieszaninie) z państwami trzecimi, jak i w zakresie obrotu wewnątrzspółnotowego. W kontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.6 NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

W zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi, Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu, obejmuje 3 zakłady, w tym 1 jest producentem – podmiot wprowadzający do obrotu, który jest zobowiązany do uzyskania pozwolenia, 2 zakłady – stanowią dystrybutorzy, udostępniający produkty biobójcze. W 2023 roku przeprowadzono 7 kontroli w obiektach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Jedna kontrola, dotyczyła producenta, natomiast 6 kontroli przeprowadzonych zostało w

ramach celowanych działań, dotyczących produktów biobójczych z grup produktowych 18 i 19 - repelenty i atraktanty oraz produktów z kategorii 1 – środki dezynfekujące.

Ponadto przeprowadzono 28 kontroli u podmiotów stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej, dotyczyły one produktów z kategorii 1 - środki dezynfekujące. Nie stwierdzono nieprawidłowości w żadnym z kontrolowanych obiektów.

5.7 NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu, obejmuje 14 zakładów, w tym 1 - podmiot stanowi zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne, 1 – podmiot stanowi zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne bez wytwarzania, 12 podmiotów stanowią obrotu produktami kosmetycznymi w tym hurtownie i sklepy. W 2023 roku przeprowadzono 8 kontroli w obiektach w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi. 2 kontrole planowane dotyczyły nadzoru nad dokumentacją, oznakowaniem i zasadami GMP u producentów. Natomiast 6 kontroli przeprowadzono w ramach celowanych działań w zakresie ograniczeń stosowania substancji - benzofenonu-3 i oktokrylenu (filtrów UV) w produktach kosmetycznych. Skontrolowano 10 produktów kosmetycznych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.8 CHOROBY ZAWODOWE

W 2023 roku do PPIS w Zgierzu wpłynęło 6 zgłoszeń w zakresie podejrzenia choroby zawodowej z czego 4 zgłoszenia przekazano do innych PPIS zgodnie z właściwością miejscową. Wydano:

1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej, która dotyczyła choroby skóry – alergiczne kontaktowe zapalenie skóry;

5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (dotyczyły postępowań wszczętych w ubiegłych latach).

Zaobserwowano, że z biegiem lat liczba stwierdzonych chorób zawodowych ulega zmniejszeniu. Świadomość pracodawców jak i pracowników w zakresie bezpiecznych warunków pracy znacznie wzrosła, a co za tym idzie poprawią się warunki pracy.

5.9 ŚRODKI ZASTĘPCZE

W 2023 roku nie prowadzono postępowań dotyczących wprowadzania do obrotu i posiadania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. PSSE w Zgierzu nie posiada żadnych informacji na temat istnienia na terenie powiatu zgierskiego tego typów sklepów, w związku z tym w roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych w stacjonarnych punktach sprzedaży, nie podejmowano współpracy z Policją, Krajową Administracją Skarbową, Prokuraturą ani Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty.

6. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYMI

W 2023 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zgierzu znajdowały się **174** placówki stałe: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkół, placówki pracy pozaszkolnej oraz inne placówki specjalistyczne. Pod nadzorem znajdowało się również **69** turnusów wypoczynku. Zaplanowano **55 kontroli**, zgodnie z planem wykonano wszystkie kontrole. Poza planem wykonano **67 kontroli**.

6.1 ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

Na terenie powiatu pod nadzorem sanitarnym są **24** żłobki i klubów dziecięce. (w 2022 r. – **22**) Większość stanowią placówki niepubliczne (79%). Przeprowadzono **14** kontroli sanitarnych. Powstały **2** nowe żłobki, które otrzymały pozytywną opinie sanitarną. Natomiast **3** placówki żłobkowe uległy likwidacji. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

6.2 PRZEDSZKOLA

W 2023 roku na terenie powiatu zgierskiego pod nadzorem było **54** przedszkoli (w 2022r. – **54**). Placówki publiczne stanowią dokładnie 50 % wszystkich przedszkoli. Powstał **1** nowy punkt przedszkolny i **1** uległ likwidacji. Nie wydano żadnej decyzji administracyjnej. Przeprowadzono **29** kontroli sanitarnych. Podczas przeprowadzanych kontroli placówek przedszkolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. W skontrolowanych placówkach przedszkolnych zachowane są standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Skontrolowane przedszkola mają place zabaw zagospodarowane, ogrodzone i utrzymane we właściwym stanie sanitarno-higienicznym.

6.3 SZKOŁY

W roku 2023 roku nadzorem sanitarnym objęte było **69** szkół różnego typu (w 2022r. – **70**). Są to szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, szkoły zawodowe, policealne oraz zespoły szkół. Likwidacji uległa **1** szkoła policealna. Przeprowadzono **37** kontroli sanitarnych w tym **2** kontrole sprawdzające zalecenia wynikające z nakazu decyzji. Wszystkie szkoły na terenie powiatu zgierskiego posiadają podłączenie do wodociągu publicznego lub gminnego. We wszystkich szkołach zapewnia się dostęp do bieżącej ciepłej wody w łazienkach dla uczniów. We wszystkich skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostępności środków do utrzymania higieny osobistej w toaletach uczniowskich. W zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych z **35** placówek skontrolowanych w tym zakresie, **28** placówek zapewnia standardy dostępności czyli właściwą liczbę urządzeń sanitarnych przypadającą na liczbę uczniów. W większości szkół prowadzono drobniejsze prace remontowo-konserwatorskie polegające m.in. na malowaniu sal lekcyjnych i korytarzy, elewacji, modernizacji pomieszczeń sanitarno-higienicznych, renowacji podłóg.

W 2023 r. prowadzone były następujące postępowania administracyjne:

- w Szkole Podstawowej Nr 4 *im. Jana Niepokoja* w Zgierzu nakazano doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego: ściany, sufit klatki schodowej (wejście B) z terminem do 31 sierpnia 2023 r. (wykonano zgodnie z terminem decyzji) oraz doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ściany, sufity i podłogi w pomieszczeniach szatni dla uczniów z terminem realizacji do 31 sierpnia 2024 r.
- w Szkole Podstawowej *im. 17 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty* w Modlnej - decyzja dotyczy pomieszczeń sanitarno-higienicznych dla uczniów, przebieralni dla uczniów i nawierzchni pomieszczenia tzw. auli - termin realizacji decyzji był określony do 31 sierpnia 2023 r. Część prac została wykonana, co stanowiło podstawę do przedłużenia jej wykonania do 31 sierpnia 2024 r.

Natomiast w Szkole Podstawowej Nr 11 w Zgierzu decyzja wydana była w 2022 r., w której pkt. 2 nakazywał doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego

nawierzchnię sali gimnastycznej z terminem realizacji do dnia 31 sierpnia 2023 r. Decyzja została wykonana.

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewnia się miejsce do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. Coraz większa liczba szkół zapewnia szafki indywidualne dla uczniów.

6.4 WARSZTATY SZKOLNE I CENTRA SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Na terenie powiatu zgierskiego w 2023 r. powstała **1** placówka kształcenia ustawicznego (w 2022 r.-0), która uzyskała pozytywną opinię sanitarną. Na terenie powiatu zgierskiego funkcjonują **2** placówki, w których skład wchodzi warsztaty szkolne, ale w 2023 roku nie były kontrolowane.

6.5 PLACÓWKI Z POBYTEM CAŁODOBOWYM

Na terenie powiatu zgierskiego w 2023 roku funkcjonowało **10** placówek z pobytem całodobowym (w 2022 r.-9) tj.:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym domy dziecka i pogotowia opiekuńcze,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii,
- specjalne ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze

W 2023 roku uległ likwidacji internat przy Prywatnym Medycznym Studium Zawodowym w Zgierzu, ul. Kasztanowa 21/23. Powstały natomiast **2** placówki opiekuńczo wychowawcze typu rodzinnego, które po przeprowadzeniu kontroli uzyskały pozytywną opinię.

6.6 PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Na koniec 2023 r. pod nadzorem znajdowało się **7** placówek tego typu. W porównaniu z rokiem 2022 liczba placówek nie uległa zmianie. W skład wchodzi poradnie psychologiczno-pedagogiczne i świetlice środowiskowe.

6.7 PLACÓWKI WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO

W większości to: domy kultury i pałace młodzieży, ogniska pracy pozaszkolnej, pozaszkolne placówki specjalistyczne i inne. Placówki cieszą się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży, które biorą udział w zajęciach artystycznych, rekreacyjno-sportowych, a także w działalności kulturalnej i imprezach okolicznościowych. Są to młodzieżowe domy kultury, pozaszkolne placówki specjalistyczne.

W 2023 r. na terenie powiatu zgierskiego pod nadzorem znajdowało się **9** placówek (w 2022 r. - **8**). Powstała **1** nowa placówka.

6.8 PLACÓWKI WYPOCZYNKU ZIMOWEGO I LETNIEGO

Na terenie powiatu zgierskiego w 2023 r. do bazy MEiN zgłoszono **69** turnusów wypoczynku (**55** letnich, **14** zimowych). Podczas przebiegu **ferii zimowych** skontrolowano **7** turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Z wypoczynku w czasie ferii zimowych skorzystało **257** dzieci w wieku 6-14 lat (liczba uczestników odnosi się tylko do turnusów skontrolowanych). W czasie przebiegu **wypoczynku letniego** na terenie powiatu zgierskiego w bazie kuratorskiej zgłoszonych zostało **55** turnusów wypoczynku. Przeprowadzono **28** kontroli sanitarnych, na których przebywało **988** uczestników.

Główną formą wypoczynku na terenie powiatu zgierskiego jest wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany w szkołach, obiektach sportowych oraz obiektach kultury, itp., będących pod stałym, bieżącym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na stan czystości pomieszczeń, dostęp do środków utrzymania higieny osobistej, zapewnienie opieki medycznej.

Podczas przebiegu wypoczynku zarówno zimowego jak i letniego placówki zapewniły właściwe warunki sanitarno-higieniczne.

PODSUMOWANIE

W placówkach oświatowo-wychowawczych systematycznie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nadzorowanych są dobre. W łazienkach jest stały dostęp do bieżącej, ciepłej wody w każdym pomieszczeniu sanitarno-higienicznym oraz do środków do utrzymania higieny osobistej.

Problemem obserwowanym od kilku lat jest pojawianie się występowania u dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół wszawicy. Pracownicy podczas w przypadkach otrzymywanych zgłoszeń o występowaniu tego problemu, przekazują do placówek informacje na temat zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

W 2023 roku zaplanowano **55** kontroli sanitarnych, wykonano **122** kontrole. Pod nadzorem Higieny Dzieci i Młodzieży są **174** obiekty.

Wydano 6 opinii sanitarnych, 7 decyzji (w tym 2 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno-higienicznego w placówkach i 5 decyzji na funkcjonowanie żłobków). Wydano 10 decyzji płatniczych.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 grudnia 2023 r. dokonano:

- **45 kontroli**, w tym kontroli odbiorowych (zgodnie z art. 56 Prawo Budowlane)
- w oparciu o materiał dowodowy i przeprowadzoną wizję lokalną – **41**
- w oparciu o zebrany materiał dowodowy, bez wizji lokalnej - **3**

Załatwiono 143 sprawy w zakresie działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczących wydania:

- 35 opinii w zakresie uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 1 opinii w zakresie uzgodnienia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 55 opinii o braku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 1 opinia wskazująca o braku kwalifikacji przedsięwzięcia do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), która nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a tym samym przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 14 opinii dot. uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia,
- 11 zajęcia stanowiska w zakresie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2 odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowywania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 14 zajęć stanowiska, które nie wymagało uzgodnień pod względem warunków higieniczno-sanitarnych,

- 2 pisma,
- 8 postanowień uzgadniających projekt decyzji o warunkach zabudowy oraz projekt decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Inne działania – 32 spraw (projektów) w tym m.in.:

- uzgodnienie projektu budowlanego budowy budynku konfekcji kosmetyków z częścią socjalną oraz zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą Aleksandrów Łódzki, ul. Placydowska 2,
- uzgodnienie planu remontu zaplecza kuchennego z jadalnią w stołówce Domu Dziecka w Dąbrówce Strumiany, ul. Cegielniana 1, gmina Zgierz,
- uzgodnienie projektu budowlanego budowy zbiornika retencyjnego na wodę wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą w m-ści Sokolniki Las, gmina Ozorków,
- uzgodnienie projektu budowlanego zmiany sposobu użytkowania budynku garażowo-magazynowego dla potrzeb rolnictwa na budynek usługowo-produkcyjny dla potrzeb precyzyjnej obróbki metali oraz mechaniki precyzyjnej, Zgierz, ul. Jedlicka 46,
- uzgodnienie projektu technologicznego oczyszczania ścieków na oczyszczalni ścieków w Cedrowicach,
- uzgodnienie projektu budowy stacji wodociągowej w Dąbrówce Wielkiej, gmina Zgierz,
- uzgodnienie projektu gabinetu diagnostyczno-zabiegowego w zakresie chirurgii w nowoprojektowanym budynku mieszkalnym w Głownie, ul. Andrzeja Małkowskiego,
- uzgodnienie projektu rozbudowy stacji wodociągowej w Maciejowie w zakresie uzdatniania wody, gmina Zgierz,
- uzgodnienie projektu architektoniczno-budowlanego budowy budynku magazynowego z częścią socjalno-biurową Zgierz, ul. Piątkowska 83K,
- uzgodnienie budowlanego budowy budynku usługowego – warsztat samochodowy wraz z niezbędną infrastrukturą, Jedlicze A, ul. Długa 27, gmina Zgierz,
- uzgodnienie projektu budowy hydroforni wraz z rurociągiem wody technologicznej na terenie działu oczyszczania ścieków, Zgierz, ul. Łukasińskiego 26,
- uzgodnienie projektu budowlanego budowy zbiornika retencyjnego wody uzdatnionej wraz z przebudową infrastruktury towarzyszącej SUW w Zelgoszczy, gmina Stryków,,
- uzgodnienie projektu budowlanego przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania hali targowej na budynek biurowo-handlowo-usługowy w Zgierzu, ul. Aleksandrowska 15,

- uzgodnienie projektu technologicznego instalacji do pakowania i mieszania produktów sypkich na bazie mąki w zakładzie zlokalizowanym w Dąbrówce Wielkiej, ul. Dąbrowska 1, gmina Zgierz,
- uzgodnienie projektu lokalu usługowego z przeznaczeniem na przychodnię lekarską w Zgierzu, ul. Dąbrowskiego 14a

Uzgadnianie dokumentacji projektowej oraz uczestniczenie w dopuszczeniu obiektów do użytkowania, umożliwia eliminację nieprawidłowości, w zakresie rozwiązań programowo funkcjonalnych, wykończenia pomieszczeń, instalacji sanitarnych, warunków środowiska pracy oraz wyposażenia obiektów, tak aby w trakcie eksploatacji nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

8. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Według definicji WHO, zawartej w karcie Ottawskiej z 1986 roku: promocja zdrowia to proces umożliwiający ludziom kontrolę nad własnym zdrowiem oraz jego poprawę przez podejmowanie wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu, kształtowanie potrzeb i kompetencji do rozwiązywania problemów zdrowotnych oraz zwiększanie potencjału zdrowia (WHO, 1996).

Wiodącym celem w działalności Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE Zgierz są działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej poprzez:

- programy edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, środowiska szkolnego oraz środowiska lokalnego;
- akcje ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne skierowane do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- narady, szkolenia, skierowane do poszczególnych środowisk;
- współpracę z mediami;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach.

W 2023 roku pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zgierzu podejmował i koordynował działania wynikające z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia 2021-2025, zaleceń Ministra

Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia, a także z sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

I. PROGRAMY EDUKACYJNE

Programy edukacyjne realizowane są podczas roku szkolnego, we współpracy z placówkami oświatowymi i kierowane są do dzieci i młodzieży na różnych szczeblach edukacji: Czyste powietrze wokół nas, Skąd się biorą produkty ekologiczne, Bieg po zdrowie, Trzymaj Formę, Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie, Ars czyli jak dbać o miłość, Znamię! Znam Je? „Podstępne WZW” czy Wybierz życie pierwszy krok, poruszające i kształtujące wśród młodych ludzi, ich opiekunów i rodziców postawy prozdrowotne.

W roku szkolnym 2022/2023 w programach udział wzięło:

Czyste powietrze wokół nas – 9 placówek (dzieci – 266, rodzice – 117)

Skąd się biorą produkty ekologiczne – 12 placówek (dzieci – 390, rodzice – 234)

Bieg po zdrowie – 6 placówek (dzieci – 181, rodzice – 181)

Trzymaj Formę – 12 placówek (dzieci/młodzież – 1401, rodzice – 812)

Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie – 16 placówek (młodzież – 817,
rodzice – 489)

Wybierz Życie Pierwszy Krok – 4 placówki (młodzież – 226)

Znamię! Znam Je? – 6 placówek (młodzież - 573)

Podstępne WZW – 5 placówek (młodzież – 462)

Ars, czyli jak dbać o miłość? – 1 placówka (młodzież – 10)

Łącznie w programach edukacyjnych realizowanych na terenie powiatu zgierskiego wzięło udział 6159 osoby, w tym 4326 uczniów/podopiecznych oraz 1833 rodziców/opiekunów. Zorganizowano narady dla szkolnych koordynatorów programów. Przeprowadzono 31 wizytacji programów realizowanych przez placówki.

II INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Działania wynikające z kalendarza zdrowia publicznego, bieżącej sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb społeczeństwa

Bezpieczne ferie

Światowy Dzień Zdrowia

Światowy/Europejski Tydzień Szczepień

Międzynarodowy Dzień Pamięci o zmarłych na AIDS

Światowy Dzień Bez Tytoniu

Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność”

Ogólnopolska kampania informacyjna na rzecz zapobiegania chorobom układu krążenia wśród pracowników „Serce do pracy”

Bezpieczne wakacje

Światowy Dzień Rzucania Palenia

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Światowy Dzień AIDS

W/w interwencje realizowane były przy współpracy m. in. z placówkami oświatowymi, medycznymi, lokalnymi władzami, stowarzyszeniami i przedsiębiorcami. W ramach interwencji organizowane były kampanie społeczne, stoiska profilaktyczne, pomiary zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu, webinary, happening, wypożyczenia sprzętu (narko i alko google, smokerlyzer), wystawa „Cała prawda o papierosie”, 2 konkursy, wykłady a także dystrybucja materiałów prowadzona w wersji papierowej i elektronicznej.

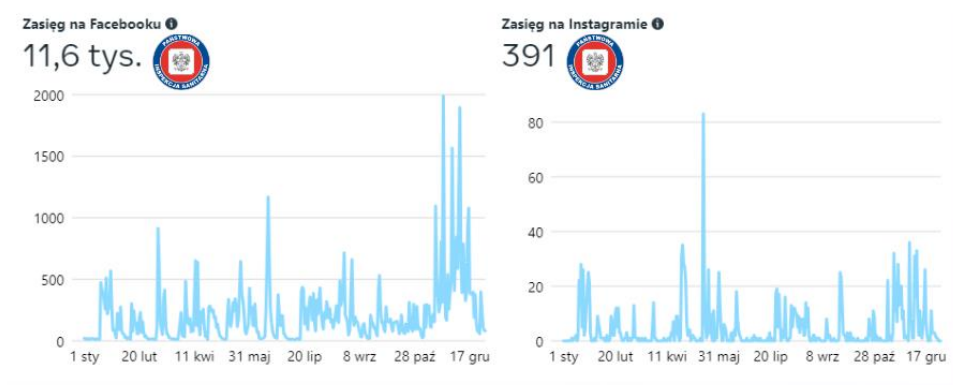
III DZIAŁANIA EDUKACYJNE W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zgierzu, chcąc dotrzeć do jak największej liczby odbiorców poza stroną internetową prowadzi również swoje kanały w mediach społecznościowych. Dzięki korzystaniu z wielu kanałów komunikacji docieramy do różnych grup odbiorców, a informacje o zdrowiu publicznym i potencjalnych zagrożeniach docierają zarówno do profesjonalistów, jak i do ogółu społeczeństwa. Każdy z kanałów internetowych ma odrębną specyfikę. Najistotniejsze informacje publikowane są zawsze w witrynie internetowej, dodatkowo zamieszczane są w serwisach społecznościowych (Facebook, X, Instagram). Głównym założeniem tych serwisów społecznościowych jest zwrócenie szczególnej uwagi na problemy zdrowotne społeczeństwa. Na portalach informujemy o zdarzeniach niekorzystnie wpływających na nasze życie, aktywizujemy, edukujemy oraz pokazujemy przedsięwzięcia prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zgierzu. Dzięki możliwości crosspostowania na stronie pojawiają się

również ważne informacje ukazujące się na stronach Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstw (m.in. zdrowia, edukacji).

Konto prowadzone na Facebooku obserwuje 3212 odbiorców, tym samym Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zgierzu od 2021 roku znajduje się na pierwszym miejscu wśród profili FB prowadzonych przez stacje sanitarne na terenie województwa łódzkiego. Posty zamieszczane na Facebooku dotarły do 11600 odbiorców.

PSSE Zgierz jako jedna z niewielu w województwie łódzkim prowadzi swój kanał na Instagramie i jako jedyna na X (dawniej Twitter). Grafiki zamieszczane na Instagramie dotarły do 391 , a informacje zamieszczane na X do 4309 osób.

Przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Jednym z priorytetów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zabezpieczenie prawa osób niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz pary z papierosów elektronicznych. Pracownicy PSSE Zgierz w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzą systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej. W 2023 roku przeprowadzono łącznie 392 kontroli. Z wykonanych kontroli wynika, iż na terenie powiatu zgierskiego ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 276.) była przestrzegana we wszystkich skontrolowanych obiektach.

9. PODSUMOWANIE

W 2023 roku sytuacja epidemiologiczna w zakresie SARS-CoV-2 zarówno w powiecie zgierskim jak i w całym kraju uległa radykalnej poprawie, dlatego rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dniem 1 lipca 2023 r. został w Polsce odwołany stan zagrożenia epidemicznego, co oznaczało zniesienie ograniczeń dla społeczeństwa. Inspekcja sanitarna, tak jak dotychczas, zbiera dane w zakresie zachorowalności zarówno na Covid-19 jak i na pozostałe jednostki chorobowe. W przypadku wielu jednostek zaobserwowano wzrost zachorowań w stosunku do lat ubiegłych. W szczególności dotyczy to takich jednostek chorobowych jak: krztusiec, salmonelloza jelitowa, płonica, borelioza, zakażenia HIV, kiła, róża. Natomiast niższe wskaźniki zapadalności w odniesieniu do lat poprzednich dotyczą m.in. : grypy, wzw typu C, zakażeń rotawirusowych, zakażeń Clostridium difficile.

Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia określa programy zapobiegania i zwalczania określonych zakażeń i chorób zakaźnych. Realizacja tych programów na szczeblu Powiatowej Inspekcji Sanitarnej polega na rozpoznawaniu i monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowaniu działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażeń, przecięcia dróg ich szerzenia się oraz uodpornienie osób podatnych na zakażenie. Wystąpienie zakażeń spowodowanych rozprzestrzenianiem się drobnoustrojów chorobotwórczych oraz zbiorowe zatrucia pokarmowe, powodują podjęcie przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego działań w oparciu o plany operacyjne zawierające procedury i harmonogramy przygotowane przez Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministerstwo Zdrowia (przyjęcie zgłoszenia choroby zakaźnej, opracowanie przypadku zachorowania lub ogniska zakażenia, podjęcie działań profilaktycznych w otoczeniu chorego).

W zakresie prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem udzielanych świadczeń należy stwierdzić, iż w większości przypadków podmioty lecznicze wywiązują się ze swoich obowiązków w zakresie zapewnienia należytego stanu technicznego, a dzięki decyzjom i zaleceniom pokontrolnym utrzymuje się zadowolający stan sanitarny. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom.

W dwóch podmiotach leczniczych stacjonarnych niewykonane pozostają decyzje dotyczące zapewnienia awaryjnego źródła zaopatrzenia placówek w wodę do spożycia, których realizacja ze względu na zaangażowanie placówek w walkę z pandemią była niemożliwa.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

Ponadto największy szpital w powiecie zgierskim wymaga poprawy stanu technicznego wielu oddziałów i zaplecza gospodarczego. Szpital kolejny raz zwrócił się o przedłużenie terminów wykonania nałożonych decyzji ze względu na problemy finansowe.

2. W obiektach żywniowo – żywnościowych poprawia się jakość środków spożywczych, o czym świadczy niewielka ilość próbek kwestionowanych. Sprawowany nad zakładami nadzór sanitarny zwiększa bezpieczeństwo konsumentów spożywających wyprodukowaną i wprowadzoną do obrotu żywność.

W obszarze nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia obserwujemy coraz wyraźniejszy kierunek konieczności odchodzenia od kontroli planowanych na rzecz zwiększania liczby kontroli doraźnych, interwencyjnych, wynikających z bieżącej sytuacji. Dodatkowym obowiązkiem dla sekcji jest analiza stron internetowych podmiotów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, prezentacji i reklamy suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia żywniowego oraz kontrole w ramach systemu RASFF, mające na celu wycofywanie pozostałej na rynku niebezpiecznej żywności a także rosnąca liczba interwencji mieszkańców, wynikająca z coraz większej świadomości żywieniowej społeczeństwa.

W celu uzyskania bezpieczeństwa w zakładach prowadzących działalność żywniową na bieżąco udzielane są instruktaże związane z dokumentacją GHP/GMP i systemem HACCP oraz informacjami z zakresu obowiązujących przepisów prawnych dla podmiotów z branży spożywczej.

3/ Nadzór prowadzony przez PSSE w Zgierz w zakresie monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi skutecznie przeciwdziałał ewentualnym zagrożeniom zdrowotnym konsumentów. W przypadku wystąpienia w wodzie przekroczeń parametrów, które nie stwarzały zagrożenia zdrowotnego dla konsumentów wody, przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały niezwłoczne działania naprawcze w postaci dezynfekcji i płukania urządzeń, co skutecznie przyczyniało się do ograniczenia wszczynanych postępowań administracyjnych.

Zgodnie z przedmiotową oceną stanu sanitarnego powiatu w 2023 r. można stwierdzić, że liczba krótkotrwałych skażeń mikrobiologicznych w wodzie wodociągowej (ogólna liczba bakterii w 22°C, bakterii grupy coli <10 jtk w 100 ml wody), a także przekroczeń w zakresie wskaźników fizykochemicznych (mangan, żelazo, mętność, smak) utrzymuje się na niskim

poziomie W prowadzonej kontroli urzędowej nie zarejestrowano poważnych zanieczyszczeń wody bakteriami kałowymi.

W żadnym nadzorowanym wodociągu nie stwierdzono obecności zanieczyszczeń chemicznych mogących mieć wpływ na zdrowie konsumentów wody.

Na podstawie wyników badań próbek wody, pobieranej zarówno przez Państwową Inspekcję Sanitarną, jak i przedsiębiorców wodociągowych, w ramach kontroli wewnętrznej można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu zgierskiego, jak i osoby okresowo przebywające na jego terenie, korzystają z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganiom normom.

4/ W 2023 r. zgłoszone zostały przez władze lokalne 4 kąpieliska. Tylko w jednym kąpielisku w Głownie wystąpił w 2023 r. zakwit sinic i pomimo prawidłowych wyników badań mikrobiologicznych obowiązywał w nim tygodniowy zakaz kąpeli. W kąpielisku „Starówka” w Ozorkowie wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie wody. W obu przypadkach organizatorzy podjęli prawidłowe działania mające na celu poinformowanie społeczeństwa o zakazie kąpeli.

Stan sanitarno-higieniczny wody w basenach i pływalniach w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych jest zadowalający – przekroczenia w prowadzonej przez zarządców basenów i pływalni kontroli wewnętrznej występują sporadycznie i nie wykazują tendencji do utrzymywania się. Za 2023 r. wydano 7 zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalniach pozytywnych z uwagami oraz przeprowadzono kontrole urzędowe jakości wody we wszystkich basenach i pływalniach.

5. Kontrole placówek oświatowych w 2022 r. były przeprowadzone zgodnie z planem. Po długim okresie pandemii związanej z SARS-CoV-2 w 2023r. placówki funkcjonowały w trybie stacjonarnym.

6. Realizując zapisy art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zgierzu, inicjuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo – zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ❖ wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzające do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia
- ❖ popularyzuje zasady higieny i racjonalnego żywienia

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zgierzu

- ❖ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia ocenia działalność oświatowo – zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze.

Reasumując:

Wszystkie zamierzenia zawarte w Planie Zasadniczych Zamierzeń PSSE w Zgierzu na rok 2023 zostały zrealizowane, co przyczyniło się do utrzymania bezpieczeństwa we wszystkich obszarach zdrowia publicznego, będących w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej.